

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AMATÖR VE PROFESYONEL FUTBOLCULARIN
SPORU BIRAKTIKTAN SONRAKİ İLERİYE DÖNÜK
BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ
(ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)**

Murat SARIKABAK

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖÇALAN

2012 – KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 10/ 01/2012

İmza

Yrd.Doç.Dr. Mehmet ÖÇALAN
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Jüri Başkanı

İmza

Yrd.Doç.Dr. Sibel ARSLAN
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Üye

İmza

Yrd.Doç.Dr. Harun Çelik
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Üye

İÇİNDEKİLER

KABUL ONAY SAYFASI	II
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR	IX
TABLolar	X
ÖZET.....	XII
SUMMARY	XIII
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	1
1.3. Alt Problemler	2
1.4. Araştırmanın Amacı	2
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Spor	3
2.2. Toplum ve Spor	4
2.3. Eğitim ve Spor	6
2.4. Aile ve Spor	7
2.5. Spor, Aile ve Antrenör	8
2.6. Futbol	9
2.7. Spor, Sporcu, Antrenör ve Futbolcu Kavramları	15
2.8. Türkiye’de Futbolun İdari Organizasyonu	16
2.8.1. Türkiye Futbol Federasyonunun Kuruluşu ve Gelişimi	16
2.8.2. Türkiye Futbol Federasyonunun Yapısı ve İşleyişi	18
2.8.3. Türkiye Futbol Federasyonunun Görevleri	18
2.8.4. Türkiye Futbol Federasyonunun Merkez Teşkilatı	19
2.8.5. Türkiye Futbol Federasyonunun Yurt İçi Teşkilatı	19

2.8.6. Türkiye Futbol Federasyonunun Yurt Dışı Teşkilatı.....	19
2.8.7. Türkiye Futbol Federasyonunun Bütçesi	20
2.9. Futbol ile İlgili Diğer Kurum ve Kuruluşlar.....	20
2.9.1. Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK)	20
2.9.2. Futbol Adamları Derneği	21
2.9.3. Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği (TÜFAD)	21
2.9.4. Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği (TFFHGD)	21
2.10. Türkiye'deki Spor Kulüplerinin İşleyişi ve Futbol Federasyonu ile İlişkileri ...	22
2.10.1. Kuruluşu ve Gelirleri	22
2.11. 3289 Sayılı GSGM Kanunu Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Tescili, Denetim ve Yardım Şekli	23
2.11.1. Spor Kulüplerinin Tescili.....	23
2.11.2. Spor Kulüplerinin Denetimi	24
2.11.3. Spor Kulüpleri Yardımı	24
2.12. Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Tanımlar	24
2.12.1. Tanımlar.....	24
2.12.1.1. Kurum Kulüpleri.....	24
2.12.1.2. Kulüp	24
2.12.1.3.Gençlik Kulübü.....	25
2.12.1.4. Spor Kulübü	25
2.12.1.5. Gençlik ve Spor Kulübü	25
2.12.1.6. Gençlik Faaliyeti	25
2.12.2. Kuruluş.....	25
2.12.3.Kulüp Tüzüğü	26
2.12.4. Kulüplerin Tüzel Kişilik Kazanması ve Kuruluş Bildirisi	26

2.12.5. Kulüp Organları.....	27
2.13. Amatörlük ve Profesyonellik İle İlgili Temel Kavramlar ile Kanuni Hak ve Yasalar	27
2.13.1. Sporda Amatörlük Anlayışı.....	27
2.13.2. Amatörlük Çeşitleri.....	29
2.13.2.1. Masraf Adı Altında Ödeme Görenler.	29
2.13.2.2. Burslu Amatörlük.....	29
2.13.2.3. Fabrika Kulüpçülüğü	29
2.13.2.4. Devlet Amatörlüğü.....	30
2.13.3. Sporda Profesyonellik Anlayışı	30
2.13.3.1. Profesyonel Sporun Temel Amacı.....	31
2.14. Amatör ve Profesyonel Ayrımı	32
2.15. Sporda Beklentiler	36
2.15.1. Fiziksel Beklenti	36
2.15.2. Sosyalleşme Beklentisi	36
2.15.3. Psikolojik Beklentiler.....	38
2.15.4. Zihinsel Beklentiler.....	38
2.15.5. Sağlık Beklentisi	39
2.15.6. Serbest Zaman Değerlendirme Beklentisi.....	39
3. YÖNTEM.....	40
3.1. Araştırmanın Modeli	40
3.2. Araştırmanın Evreni.....	40
3.3. Örneklem.....	40
3.4. Veri Toplama Teknikleri.....	41
3.5. Verilerin Çözümlemesi	41
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	43

5. TARTISMA VE SONUÇ	72
6. KAYNAKLAR	77
7. EKLER	84
7.1 Ek - 1 Anket \ Questionare.....	84
8. ÖZGEÇMİŞ	92

ÖNSÖZ

Araştırma, Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı olarak Ankara ilinde futbol oynayan, amatör ve profesyonel futbolcuların ileriye dönük beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

İleriye dönük beklentilerinin belirlenmesi; bireyin hayatında, biyolojik, psikolojik ve sosyal alanlarda olumlu katkı sağlamaktadır. Buna örnek olarak; çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş doyumlarının artırılması ile biyolojik ve ruhsal sağlığının iyi olması gösterilebilir. Çünkü bireyin sahip olduğu beklenti, amaç belirlemede yol gösterici olmaktadır. Bu sayede bireyin geleceğe yönelik kaygı ve endişeleri azalabilecek ve hedeflerine ulaştıkça bireyin mutluluğu artacaktır.

Futbolla ilgili kurum ve kuruluşlarda, amatör ve profesyonel futbolcuların beklentileri kritik önem taşımaktadır. Bireysel verim artışını sağlamak için kişinin beklentilerinin neler olduğunun ve bunların ne ölçüde karşılandığının belirlenmesi önemlidir.

Yapılan bu araştırmanın, Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı olarak Ankara ilinde futbol oynayan, amatör ve profesyonel futbolculara, aktif futbol yaşantıları sırasında ve sonrasında fayda sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anketin, verilen cevaplar ile futbolcuların beklentilerinin öğrenilmesi sonucunda, ileriye dönük beklentiler göz önünde bulundurularak, aşırı yüksek hedefler ve yanlış amaçlardan uzak, yeni, anlamlı ve mantıklı hedefler oluşturulmasında futbolculara fayda sağlayacağı umulmaktadır.

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde akademik destek ve katkılarından dolayı, tez danışmanım, Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖÇALAN'a en içten dileklerle teşekkür ederim. Araştırma sürecinde yardımlarını esirgemeyen ve istatistik çalışması ile verilerin değerlendirilmesinde yardımcı olan Öğr. Gör. Abdullah YILMAZ' a, Yrd. Doç. Dr. Serkan ATEŞ' e, kıymetli eşi Öznur ATEŞ ve sabırla bizleri bekleyen kızları Yaren ATEŞ' e, Öğr. Gör. Hamza ŞEKER' e teşekkürlerimi bir borç bilirim. Böyle bir araştırmayı tercih etmemde yol gösterici olan ve araştırma sürecinde çok değerli düşünceleri ile katkıları bulunan, Prof. Dr. Mehmet KUTLU' ya, Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK' a ve Öğr. Gör. Nuri SOFİ' ye çok teşekkür ederim.

Akademik olarak bir idealim olması için her zaman destek ve yol gösterici olan değerli hocalarım Prof. Dr. Erdal ZORBA, Doç. Dr. Metin YAMAN, Doç. Dr. Çetin YAMAN, Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER, Yrd. Doç. Dr. Murat KUL, Yrd. Doç. Dr. Taner BOZKUŞ, Dr. Mutlu TÜRKMEN, Okutman Sinem HERGÜNER ile sabırla bana destek olan mesai arkadaşım Öğr. Gör. Nigar YAMAN' a çok teşekkür ederim.

KISALTMALAR

F.I.F.A.	: Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği
T.F.F.	: Türkiye Futbol Federasyonu
U.E.F.A.	: Avrupa Futbol Federasyonlar Birliği
C.O.N.C.A.C.A.F.	: Kuzey Orta Amerika ve Karayıp Futbol Konfederasyonu
G.S.G.M.	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
S.K.	: Spor Kulübü
S.S.	: Standart sapma
ORT.	: Ortalama
P.	: Anlamlılık düzeyi ve incelenen olayın görüş sıklığı
N.	: Gözlem sayısı
T&F	: Test istatistiğinin hesap değeri
%	: Yüzdelerik dilim içindeki oran
*	: İstatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunan sorular ($p<0,05$)
vb.	: Ve benzeri

TABLolar VE ÇİZELGELER

Çizelge- 1.Ölçek Ağırlıkları	42
Tablo- 4. 1. Ankete katılanlara ilişkin bilgiler	43
Tablo- 4. 2. Amatör ve Profesyonel Futbolcular ile B, C, D, E, F Soruları İçin Çaprazlamaları	44
Tablo- 4. 3. Medeni Durumun A, C, D, E, F Soruları İçin Çaprazlamaları	46
Tablo- 4. 4. Yaş Durumunun A, B, D, E, F Soruları İçin Çaprazlamaları.....	47
Tablo- 4. 5. Futbol Yaşının A, B, C, E, F Soruları İçin Çaprazlamaları.....	49
Tablo- 4. 6. Futboldan Edinilen Yıllık Kazancın A, B, C, D, F Soruları Çaprazlamaları	51
Tablo- 4. 7. Eğitim Durumunun A, B, C, D, E Soruları için Çaprazlaması.....	53
Tablo- 4. 8. Amatör ve Profesyonel Futbolcuları Karşılaştırılma Tablosu.....	54
Tablo- 4. 9. Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Medeni Durum Karşılaştırılma Tablosu.....	58

Tablo- 4.10. Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Yaş Durumlarının Karşılaştırılma Tablosu	60
Tablo- 4.11. Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Futbol Yaşlarının Karşılaştırılma Tablosu	63
Tablo- 4.12. Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Eğitim Durumları Açısından Karşılaştırılma Tablosu	69

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, amatör ve profesyonel futbolcuların, aktif futbol yaşantıları sonrasında ileriye dönük beklentilerinin belirlenmesidir.

Çalışmaya katılacak amatör ve profesyonel futbol takımları random yoluyla belirlenmiştir. Gönderilen 644 anketin 425'i futbolcular tarafından gönüllü olarak cevaplanmıştır. Araştırmaya katılan futbolcuların medeni durumu, yaşı, futbol yaşı, futboldan edindiği yıllık kazancı, eğitim durumu gibi kişisel özelliklerinin yanında, futbolu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentileri araştırmacı tarafından geliştirilen 'İleriye Dönük Beklenti Anketi' ile belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma verilerinin incelenmesinde "independent-samples T test" ve "one-way ANOVA" testleri uygulanmıştır. Bulgular kısmında aritmetik ortalama, frekans, yüzde ve standart sapmalar, tablolar halinde verilmiştir. Futbolculara yöneltilen 32 sorudan 26'sında, amatör ve profesyonel olmalarına göre anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu 26 sorunun 19'undaki istatistiksel olarak anlamlı bulunan fark, amatör futbolcular için söz konusu iken, 7'sinin profesyonel futbolcular için söz konusu olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan futbolcuların sorulara verdikleri cevapların ortalamaları incelendiğinde, her iki grupta da en düşük ortalama, fizyoterapist olmak ve yerel/ulusal yazılı basın ile görsel medyada çalışmakla ilgili olarak bulunmuştur. En yüksek ortalama ise benzer şekilde, antrenör olmak ve altyapıda antrenörlük yapılıp yetenekli gençleri ülke futboluna kazandırmakla ilgili olarak tespit edilmiştir.

Yapılan araştırma sonunda bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor, futbol, psikoloji, beklenti, profesyonel, amatör.

SUMMARY

The aim of this study is to determine the future expectations of amateur and professional footballers after their active football life.

The amateur and professional football teams which participated the study were chosen randomly. 425 out of 644 questionnaires were completed willingly by the footballers. As well as demographic features of footballers such as marital status, age, football age, yearly income gained through football and education, future expectations of the footballers were determined through a questionnaire called ‘Questionnaire for Future Expectations’ developed by the researcher.

To analyze the data, some tests such as independent -samples, T test and one-way ANOVA were applied. In the findings part, arithmetic mean, frequency, percentage and standard deviation were given in tables. For 26 questions out of 32, a significant different was found according to whether they are amateur or professional. While it is statistically meaningful for 19 questions out of those 26 questions for amateur footballers, it is not the same for seven professional ones. When the means of the answers of the footballers participated the study were analyzed, the lowest mean was found for being a physiotherapist, working in the local and national mass and printed media. The highest mean was found similarly related to being a trainer and bringing skilled footballers by being a trainer in the youth set up.

Some suggestions are presented in the light of the study.

Key words: Sports, football, psychology, expectation, professional, amateur.

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Bu bölümde araştırmanın konusu ile ilgili kuramsal yaklaşımlar ve bilimsel görüşler incelenmiş; araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayılılar ve sınırlılıklar yer almıştır.

1.1. Problem Durumu

Dünyada ve Türkiye’de en fazla ilgi duyulan spor branşı futboldur. Sporcu ve seyirci olarak kitleleri peşinden sürükleyen bu spor branşı, bir çok açıdan incelenmesi gereken unsurlar taşımaktadır. Bu unsurlardan biride futbol oynayan sporcuların, futbolu bıraktıktan sonraki yaşantılarının hangi özellikleri taşıdığı ve futbolcuların spor yaptıkları süreçte, gelecekle ilgili beklentileridir.

İnsan neden beklenti duyar, futbolcu neden beklenti duyar, hedefi olmasının insana ve sporcuya getirileri ne olmalıdır? Ayrıca amatör ve profesyonel futbolcuların bu beklenti ve hedefler söz konusu olduğunda birbirleri arasında fark nasıl gerçekleşir, sorularının cevabı problemi ortaya koymaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemini, amatör ve profesyonel futbolcuların futbolu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentilerinin ne olduğu sorusu oluşturmaktadır.

1.3. Alt Problemler

1. İleriye dönük beklenti düzeyleri, takıma göre farklılık göstermekte midir?
2. İleriye dönük beklenti düzeyleri, medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?
3. İleriye dönük beklenti düzeyleri, yaşa göre farklılık göstermekte midir?
4. İleriye dönük beklenti düzeyleri, futbol yaşına göre farklılık göstermekte midir?
5. İleriye dönük beklenti düzeyleri, futboldan edindiği yıllık kazanca göre farklılık göstermekte midir?
6. İleriye dönük beklenti düzeyleri, eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Yapılan bu araştırma, Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı liglerde, Ankara ilinde futbol oynayan sporcuların, ileriye dönük beklentilerini saptamada ve gerekli önlemleri almada başvurulacak kaynaklardan biri olmayı amaçlamaktadır.

II. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor

Bu bölümde genel olarak spor, sporun toplum, aile, eğitim ile bağlantısı yer almaktadır. Ayrıca futbol kavramı, futbolun Türkiye'deki gelişimi ve idari yapısı, amatörlük ve profesyonellik kavramları ile spordan beklentilerle ilgili konular ele alınmıştır.

Fiziki kondisyonu iyileştirmeyi amaçlayan; oyun, yarışma ve mücadele anlayışıyla yapılan fiziksel bir etkinliktir. Bireysel ya da kolektif oyunlar biçiminde gerçekleştirilen ve genellikle bir yarışmaya yol açan, kesin kurallara göre uygulanan ve ani bir yarar beklenmeden yapılan beden hareketlerinin tümü olarak tanımlanabilir (Yetim A.A, 2006).

Bir başka tanımla spor, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştirir. Belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi ya da toplu olarak boş zaman faaliyetleri kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren rekabetçi dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Erkal M.E, 1986).

Spor, hem yarışma, zevk, sağlık, estetik, eğlence, oyun, reklam, propaganda, meslek, bilim, boş zamanları değerlendirme aracı, hem de kişi ve toplumlar arası ilişkileri düzenleyen bir olgudur. Spor, bedene ve ruha hitap eden bir sosyal davranıştır. Spor, ciddiye alınan, kurallaştırılmış ve takviye edilebilir bir oyundur. Spor bir dizi kurallar, performans ve kalite standartlarından oluşan demettir. Spor, belirli sosyal şartlar altında bedensel hareket demektir (Yetim A.A, 2006).

Lorenz K.'ya (aktaran Çobanoğlu Y, 2000) göre ise spor, insanın doğasında bulunan saldırganlık için sağlıklı ve barışçı bir emniyet supabı, saldırganlık

güdüsünü denetim altına alan uygun bir dostça rekabet ortamı; savaşın da barışçı ikamesidir (Çobanoğlu Y, 2000).

Oyun, oyalanma, işten uzaklaşma aracı olarak tarih sahnesine çıkan spor günümüzde, politikadan ekonomiye, turizmden çevreye, ırkçılıktan milli beraberliğe, uluslararası barıştan dayanışmaya, propagandadan reklama, boş zamanları değerlendirmeden meslektaşının getirdiği iş bölümüne, kısacası, birey-toplum ve toplumlar arası yelpazede çok yönlü ve önemli etkileri olan sosyal bir kurumdur (Yetim A.A, 2006).

2.2. Toplum ve Spor

Sporun etkilediği ve etkilendiği bir çok unsur bulunmaktadır. Toplum eğitim ve aile bu unsurlar içinde önemli bir yere sahiptir.

Toplum, ortak bir yaşam biçimini paylaşan, belli bir coğrafyada yaşayan, kendilerini bir bütün olarak gören, karşılıklı etkileşim içinde bulunan insanların oluşturduğu en geniş insan grubudur (Yetim A.A, 2006).

Spor, kişisel açıdan olduğu kadar toplumsal kalkınma açısından da önemlidir. Sporun toplumsal kalkınmayı olumlu yönde etkilenmesi için, her şeyden önce geniş kitlelerin temel spor kültürüne ve spor yapma imkânlarına sahip olması gerekir. Ülke içindeki sportif ilişkilerin kültürel kaynaşmayı teşvik etmesi, davranış ve tavır alışların birleştirilmesi, iç turizmin teşvik edilmesi, kitlelerin boş zamanlarının değerlendirilmesi, sporun geniş kitlelere mal edilmesi, bedensel, ruhsal ve fiziksel anlamda sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Bu durum, bir yandan bireylere yarar sağlamakta, diğer yandan ise sosyal kalkınmanın unsurlarından biri olarak, toplum içinde önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir. Çünkü her yönden sağlıklı bireylerden meydana gelen toplumlar aynı ölçüde sağlık milli birlik ve bütünlük içinde bulunurlar. (Keten A, 1974)

Spor, teknolojik kolaylıklar nedeni ile ortaya çıkan monotonluğa bir alternatif, insan bedeninin sınırlarını zorlayan bir faaliyet ve kişinin toplumsal kültürle bütünleşmesini ve içinde yaşadığı toplumla uyum sağlamasını mümkün kılan bir mekanizmadır (Biçer T, 1987).

Bir eğitim faaliyeti olan spor, ortak amaçları dile getirebilme gücünü ve takdir edebilme duygusunu ortaya çıkarmaktadır. Bunların yanı sıra spor, anlayış ve sorumluluk taşıyabilme ve iş birliği içinde düzen sağlama kabiliyetini de geliştirmektedir. Sebatsız ve enerjik olmayı sağlama, sosyal gruba ve topluma mensubiyeti değerlendirebilme gücünü ferde kazandırmakta; fert ile toplum ilişkilerini daha ahenkli kılmaktadır (Erkal M.E, Güven Ö ve Ayan D, 1998).

Toplumların, mertlik, cesaret, dürüstlük, mücadele, örgütlenme, sosyal yapıyı tanıma, demokratikleşme, araştırmacılık, yeniliklere açık olma, sorumluluk duygusunun gelişimi; sağduyulu, eğitilmiş, kültürlü, hoşgörülü, dirayetli, bilinçli, cesur, çağdaş düşünce ve davranışlara sahip insanlardan oluşabilmesinde sporun, sportif aktivite ve organizasyonların katkısı çok büyüktür (Yetim A.A, 2006).

Sportif faaliyetler, toplumdaki kültürel kaynaşmayı teşvik etmesi, sosyal davranış ve ilişkileri istenen düzeye getirmesi, insanların boş zamanlarını değerlendirilmesi, sporun geniş kitlelere yaygınlaştırılması, bedeni, ruhi ve fiziki anlamda sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinin bir aracı olarak görev yapmaktadır (Keten M, 1974).

Çağdaş toplumlar, sporu, sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası saymaktadır. Geri kalmış ya da gelişmekte olan toplumların çoğunda sporun sosyal hayattaki yeri ve önemi henüz keşfedilmemiştir. Bu gün toplumların spora yaklaşımları, o toplumların genel yapısını ve zihniyetini yansıtır olmuştur. Sporda gelişmiş ülkeler, aynı zamanda ileri ve çağdaş ülkelerdir. Ekonomileri gelişmiş ve refah seviyeleri de artmıştır. Yani spor, gelişmişliğin bir kriteri olarak düşünülebilir (Yetim A.A, 2006).

Çağdaş toplumların en belirgin özelliği olan sosyal farklılaşma, artan işbölümü ile sosyal bütünleşme arasındaki uyumun sağlanmasında spor, aktif bir faaliyettir. Toplumun sosyal yapısı içinde uyma ve çatışma modellerinin yanı sıra huzursuzlukların, sapma davranışlarının azaltılması ve bunların normlarla ahenkleştirilmesi, gerginliklerin toplum yararına yöneltilmesinde spor önemli faktörlerden birisidir (Erdal M, 1982).

Her toplumun kültürü, o toplumun insanlarını, belirli bir sosyal değerler sistemi içinde ödüllendirir ya da cezalandırır. Böylece, belli değerleri koruyan bir toplum düzeni kurulur veya kurulmuş olan toplum düzeni kendi değerlerini korur (Cüceloğlu D,1992).

2.3. Eğitim ve Spor

Eğitimle ilgili birçok tanım yapılmaktadır. Eğitim, uzun zamandan beri bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişim meydana getirme süreci olarak tanımlanmaktadır(Ahmet Y. ve ark,2010).

Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan sporun geniş kitlelere yayılması ve kitlelerin bilinçli olarak spor yapabilmesi için devletin örgün ve yaygın spor politikasına destek olma yönünde üniversitelere, mahalli idarelere, iş çevrelerine ve kitle iletişim araçlarına büyük görev ve sorumluluk düşmektedir (Yolcu İ, 1992).

Spor fiziki ve ruhi bir eğitim şekli olarak düşünülürse, spor ile eğitimin özdeş olduğu söylenebilir. Bir sosyal olay olarak spor, eğitim kapsamı içinde düşünüldüğüne göre, eğitimin ekonomik kalkınmaya katkısından bahsederken spor için ayrılan kaynakların ve faaliyetlerin de aynı görevi yerine getireceğini düşünebiliriz (Erkal M.E, Güven Ö ve Ayan D, 1998).

İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek ve iradesini güçlü kılmak, beden eğitimi ve sporun temel amaçları arasında yer aldığı gibi, aynı zamanda sosyal ve

ekonomik kalkınmanın da temel unsurları arasında yer alır (Erkal M.E, Güven Ö ve Ayan D, 1998).

Nitelikli insan gücü, sağlıklı olmadan verimli olamaz ve kendisinden beklenen katkıları yapamaz. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve en tesisli araç; hareket faktörünün her çeşidini ve prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir (Anonim, 1990).

2.4. Aile ve Spor

Aile: Evlilik, süt veya kan bağı ile birbirine bağlı insanlardan oluşan ve toplumun temeli kabul edilen küçük toplumsal birimdir (Demir Ö ve Acar M).

Aile; sosyal, kültürel ve psikolojik ahengin somut yapısıdır. Aile toplumun küçük bir modelidir; toplum, ailenin bir uzantısı olarak oluşur (Yetim A.A, 2006).

Bireylerin sporla ilgili davranışlar edinmelerinde aile birincil kaynaklardandır. Aile, insanın gelişmesinde birinci düzeyde önemlidir. Yapısı gereği kişiler arası etkileşimsel bir kuram olan sosyal alışveriş kuramının bile iki kişiden büyük gruplara uygulandığında esnetilmesi gerekmektedir. İnsan gelişimini, hemen her zaman aile gerçekleştirir (Kağıtcıbaşı Ç, 1990).

Temel amacı insanın bedenlen, ruhen ve sosyal yönden gelişmesine katkı sağlamak olan spor, modern bir toplum yaratmada çok etkin sosyal bir olgudur. Bireyin sosyalleşmesinin erken yaşlarda söz konusu olması, beden eğitimi ve spor aktivitelerinin de çocukluk ve gençlik çağında alışkanlık haline getirilmesi ihtiyacı, spor ile sosyalleşmeyi aynı dönemlerde birlikte ele almayı gerekli kılmaktadır (Yetim A.A, 2006).

Büyük sporcuların hayatları incelendiğinde, genelinin spora başlamasında aile fertlerinden birinin, bir sporcuya olan hayranlığı ya da ünlü bir sporcu olmayıp üst

düzyey sporcu olabilme şansı olan çocuğunu bu yönde yönlendirilmesinin etkili olduğu görölmektedir (Sezgin M, 2006).

Ailenin ekonomik düzeyi; çocuğun yeteneğini, ilgilerini ve başarısını etkileyen önemli bir etken olarak kabul edilmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan ailelerin çocukları, kendilerine daha fazla güvenmekte ve kendilerinin yetenekleri doğrultusunda daha iyi ifade etmektedirler (Sezgin M, 2006).

2.5. Spor, Aile ve Antrenör

Aile; sosyal dünyayı ve spor dünyasını görmeyi sağlayan ilk birimdir. Ailenin sosyalizasyon üzerindeki ilk ve güçlü etkisi, çocuğun spora katılıp katılmayacağını ve katılıyorsa nasıl bir spor yapacağını belirler. Ailelerin sporla ilgili olması çocuğun spora katılımında, hatta sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkendir. Ancak ailelerin bu ilgisi bilinçsiz ise çocuğun kapasitesinin üzerinde zorlamaya yol açıyorsa ya da mutlaka başarıya koşullanmışsa yarar yerine zarar getirecektir(Öztürk F, 1998).

Çoğu kez antrenör, sporcu ve anne-baba ilişkilerine küçümsenerek bakılır. Oysaki bu, sporcunun motive edilmesinde temel bir role sahiptir. Sporcunun ailesi, sporcunun spor ortamından dışlanmamalıdır. Antrenörler, sporcuların ailelerini mümkün olduğunca destekleyici bir konuma çekmelidir. Ailelerin, sporcunun yaşamındaki önemi çoğu kez gözden kaçırılmaktadır. Aileler minik ve genç takımda oynayan çocuklarını çalışmalara götürmek, onları seyretmek ve beslenmelerin ve de gerekli desteklerde bulunmak için, zamanlarını harcayarak fedakârlık göstermektedirler. Eğer ailelerin desteği gerektiği gibi olumlu bir şekilde alınırsa, sporcuların motivasyonları da olumlu yönde etkilenecektir (Konter E, 2010).

Antrenör ve anne-baba ilişkilerinde yaşananlar ne olursa olsun, çocuğa bir çatışma varmış gibi aksettirilse çocuk için durum daha da zorlaşmaktadır. Buna yol

açmamak için antrenörler velileri sabırla dinlemeli, uygun şekilde ikna ederek ve çocuk psikolojisi ile ilgili bilgi vererek ortak bir yol aramalıdır (Karagözoğlu C, 2006).

2.6. Futbol

Dünyada ve Türkiye’de en fazla ilgi gören spor branşı olmasına rağmen Futbol oyununun, ilk olarak nerede ve hangi tarihte oynandığı kesinlikle bilinmemektedir. Asya’da Çin, Japonya, Hindistan; Afrika’da Mısır; Amerika’da Meksika; Avrupa’da Yunanistan, İtalya, Fransa ve İngiltere değişik kaynaklara göre futbolun ilk oynandığı ülkelerdir (Dursun D, 1996).

MÖ 2697 yılında Çin İmparatoru Huang-Ti, askerlerine çeviklik kazandırmak amacıyla futbol oynatmıştır. Çin efsanelerinde İmparator Huang-Ti’nin askerlerinin, yuvarlak meşin bir cismi, yere dikilmiş iki direk arasından geçirme mücadelesi verdikleri belirtilmektedir (Urartu Ü, 1987).

Asya’dan sonra Ortadoğu’da da futbolun izlerine rastlanmaktadır. Eski Mısır duvar kabartmalarında top oynayan insanları gösteren resimler bulunmaktadır (Koludar S, 1988).

Güney Amerika’ya futbol, Meksika yolu ile gelmiştir. İspanyollar ve İtalyanlar futbolu güney Amerika’ya kendilerinin götürdüklerini ileri sürseler de, futbolun Amerika’daki izleri çok eskilere dayanmaktadır. Meksika ve Peru yerlilerinin futbola benzer oyunlar oynadığı bazı tapınak ve anıtlardaki duvar kabartmalarından ve heykellerden anlaşılmaktadır (Urartu Ü, 1987).

Bu gün oynanan modern futbol ise, Hz. İsa’nın doğumundan sonra Roma’da askerler arasında oynanan "harpastum" oyununa dayanmaktadır. Romalılar, bu oyunu, "episkyres"ten etkilenerek eski Yunanistan’dan almışlardır. Harpastum,

oyuncuların aldığı değişik görevler yüzünden bugünkü futbol için bir çıkış noktası sayılmıştır (Ferah A, 1991).

Futbolun İngiltere'de ortaya çıkışı ise, artık bir tartışma konusudur. Fransızlar futbolun atası sayılan La Seul'u akıncı Normanlarla İngiltere'ye götürdüklerini iddia etmişlerdir. İngilizler ise, Normanlardan önce kendilerinin bu oyunu oynadığını ileri sürmektedirler. İtalyanlara göre de futbolu İngiltere'ye götüren Jul Sezar'ın lejyonerleridir. Ama futbolun kaynağı neresi olursa olsun, İngiltere'de 12. yy.dan itibaren futbol oynanmaya başlanmıştır. Öyle ki, 17. yy.da İngiltere'de krallar, futbolu teşvik etmeye başlamışlardır. Bunda İtalya'ya sığınmış olan Kral II. Charles taraftarı soyluların da rolü olmuştur. Bunlar, Kralla birlikte İngiltere'ye döndükten sonra, İtalya'da gördükleri "Gioco del Calcio"yu yaymaya çalışmışlardır. İngiliz soyluların görüp beğendikleri ve kendi ülkelerine götürdükleri İtalyan futbolu "Giuoco del Calcio" belirli kuralları olan ve günümüz futboluna benzeyen bir oyun şeklidir. 17. yy.ın ortalarında futbol, Colcio'ya benzer kurullarla bütün İngiltere'de oynanmaya başlanmıştır (Urartu Ü, 1987).

Modern futbolun doğum tarihi 26 Ekim 1863 olarak kabul edilmektedir. Bu tarihte 11 kulüp yöneticisi Londra'da Great Queen Street'te, Lincoln'un Hanı'ndaki Free Mason'un Meyhanesi'nde toplanmış ve Futbol Birliğini (Football Association) kurmuşlardır. İngiliz Futbol Birliği bu alanda dünyada kurulan ilk milli federasyondur. Bu tarihten sonra dünyada birçok ülkede futbol federasyonu kurulmuş ve bunlar FIFA (Milletlerarası Futbol Birlikleri Federasyonu) bünyesinde toplanmıştır (Urartu Ü, 1987).

Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA) ise, 1904 yılında Belçika, İsviçre, Hollanda, Danimarka, Fransa, İsveç ve İspanya federasyonları tarafından kurulmuştur. Bir yıl sonra da, bugün futbol kurallarını düzenlemek yetkisini elinde bulunduran ve 1866 yılında İngiltere adalarındaki İngiltere, İskoçya, Galler ve İrlanda futbol federasyonlarının bir araya gelmeleriyle kurulan "International Board" bu örgüte katılmıştır. Bugün FIFA'da 166 ülkenin futbol federasyonları üye olarak bulunmaktadır (Aydın N, 1988).

Ayrıca, FIFA'ya bağlı olarak, 1916 yılında kurulan Güney Amerika Futbol Birliği (COMMEBOL)'ne 12, 1954 yılında kurulan Avrupa Futbol Birliği (UEFA)'ne 36, Asya Futbol Birliği (AFC)'ne 35, 1956 yılında kurulan Afrika Futbol Birliği (AFCO)'ne 48, 1961 yılında kurulan Kuzey-Orta Amerika ve Karayip Futbol Birliği (CONCACAF)'ne 28 ve 1985 yılında kurulan Okyanusya Futbol Birliği (OFC)'ne de 7 ülkenin futbol federasyonları üye bulunmaktadır (Aydın N, 1988).

Çeşitli ülkelerin, futbolu çok önceden keşfettiklerini ileri sürdükleri gibi, modern futbolun doğuşuna kadar olan dönemlerde Türklerde de bugünün futbolunun bazı kuralları içinde ayak topu oynandığı eski eserlerde belirtilmektedir (Güler D, 1996).

Divân-ı Lügat'it-Türk'ün 1. cildinde, Türklerin asırlar boyu top oyunu oynadıkları ve bu sporu nasıl yaptıkları yazılıdır. Türkler futbola "teptik" derlerdi. Tarih-i Timur, teptik oyununun Timurlenk devrinde kuzu derisi ile doldurulmuş topların el değdirmeden kafa ve ayakla belirli bir saha içinde oynandığına işaret etmektedir (Aydın N, 1988).

Modern futbolun Türk toplumuna girmesi ise, 19. yy.'ın sonlarına rastlamaktadır. Futbol oyunu o dönemlerde, dinî inançların da etkisi ile Müslüman Türkler arasında pek rağbet görmemiştir. Futbol oyunu Osmanlı toprakları üzerinde ilk defa gayrimüslimler ve ülkede yaşayan yabancı uyruklu insanlar tarafından, sosyal ve idarî bakımdan İstanbul'a uzak olan Selanik ve İzmir'de oynanmaya başlanmıştır. Futbol oyunu 1875 yılında Selanik'te, 1877'de İzmir'de hafta tatillerinin ve yaz akşamlarının en büyük eğlencesi olmuştur. İzmir'de futbolu oynayanlar ise İngilizlerdir (Urartu Ü, 1987).

Gayrimüslimler ve yabancı uyruklu insanlar 1899 yılına kadar kendi aralarında futbol takımları kurarak yarışmalar düzenlemişlerdir. 1899 yılında Reşat Danyal, Fuat Hüsnü Kayacan ve arkadaşları tarafından Kadıköy'de "Black Stocking Football Club" (Siyah Çoraplılar) adıyla ilk Türk futbol takımını kurmuşlardır. 1901

yılında ise bütünüyle Türk oyuncularından oluşan Kadıköy Futbol Takımı kurulmuştur (Yıldız D, 1979).

1902 yılında James La Fontaine ile Horace Armitage, futbol takımından kulüp organizasyonuna geçmişler, İngiliz ve Rum gençleriyle birlikte Kadıköy Futbol Kulübü'nü kurmuşlardır. 1903'te üyeler arasında doğan anlaşmazlıktan sonra, İngilizler Kadıköy'den ayrılmışlar ve Moda Futbol Kulübü'nü kurmuşlardır. 1904'te Kadıköylü Rumlar tarafından da Elpio Kulübü kurulmuştur. Aynı yıl, İngiliz elçilik gemisi İmogene'nin de bir futbol takımı kurması üzerine James La Fontaine, Türkiye'deki ilk lig organizasyonunu gerçekleştirmiştir. Bu organizasyona "Pazar Ligi" denilmiştir. (Yıldız D, 1979).

1905 yılında Galatasaray, 1907 yılında da Fenerbahçe spor kulüplerinin kurulmasıyla Türk futbolu bir varlık olarak ortaya çıkmış ve bu tarihlerden sonra Türk futbolcularından da söz edilmeye başlanmıştır. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilânı ve derneklerle birlikte kulüp kurma hakkının da resmen tanınması, futbol kulüplerinin sayısının bir anda artmasına yol açmıştır (Yıldız D, 1979).

1920 yılında TBMM'nin (Türkiye Büyük Millet Meclisi) kurulmasıyla Türk futbolunda önemli ilerlemeler kaydedilmiş, 1922 yılında ilk spor teşkilâtı Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) ve buna bağlı olarak 13 Nisan 1923 yılında da Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) kurulmuştur. 21 Mayıs 1923 yılında TFF'nin, Uluslararası Futbol Federasyonu'na (FIFA) kabul edilmesiyle Türkiye bu alanda dünyadaki yerini almış ve 26 Ekim 1923 yılında Türk Milli Futbol Takımı İstanbul'da ilk maçını Romanya ile oynamıştır (Urartu Ü, 1987).

Türkiye, bir Avrupa ülkesi olarak, 1954 yılında kurulan Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)'ne kabul edilme mücadelesi vermiş ve bu talebi, Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA) tarafından 10 Şubat 1962 yılında alınan kararla kabul edilmiştir. Bu tarihten itibaren de Türkiye Futbol Federasyonu, UEFA'nın 36 üyesinden biri olarak her türlü organizasyona katılmaktadır (Güler D,1996).

Futbol, belirli bir alanda ve belirli kurallar dâhilinde on birer kişilik iki takım halinde oynanan bir top oyunudur. Oyun alanı 90-120 m x 45-90 m boyutlarında olup yan ve dik çizgilerle sınırlandırılmış dikdörtgen bir alandır (Şahin H.M, 2002).

Futbol, geniş bir oyun alanında çok sayıda oyuncunun katılımıyla, oyun kuralları gereği belirlenmiş sınırlı bir alanda, sonucun kalelere atılan gollerle belirlendiği, el harici vücudun her yerinin kullanılarak oynandığı bir spordur (İnal A, 1998).

Futbol, oyun boyunca seyredenler ve oyuna katılanları yeni durum ve şartlara taşıyan ve insanları peşinden sürükleyen bir takım oyunudur. Takım oyunu özelliği taşımasının yanında her oyuncunun kişiliği ve becerisi doğrultusunda yeteneklerini sergilediği ve kendini gösterdiği, kendini kanıtlama imkânına sahip olduğu, bunu yaparken de takım arkadaşları ile uyum içinde, ortak etkileşimle başarıya kavuştuğu bir spor dalıdır (Yaman M, Duman S. ve Hergüner Ç, 2001).

Futbol, dünyanın ve ülkemizin en popüler spor branşlarından birisidir. İlgili çekiciliği ve çeşitli toplumlarda zevkle uygulanabilirliğinden dolayı geniş kitlelere mal olmuş, milyonlarca insanın ilgi odağı haline gelmiştir (Konter E, 1997).

Futbolda, bilim ve spor bilimi etkileşimiyle, gerek futbolcuların çalışma şartlarını iyileştirmek ve gerekse de seyircilere daha iyi izleme, zevk ve haz duyma imkânı verebilecek gelişmeler sağlanmakta; futbolcunun gelişmesine ve daha geniş kitlelere yayılmasına hız kazandırılmaktadır (Erol M, 1997).

Futbol dünyada hızla yaygınlaşan bir spor dalı olarak, her geçen gün değişik yaş grupları katılımcılarının sayısının artması ve beceri düzeyinin en üst seviyeye gelmesi bakımından günümüzde popüleritesini sürekli olarak sağlamlaştırmaktadır (Tucker A.M, 1997).

Futbol, tarihî geçmişinden bu yana büyük aşamalar kat etmiş ve milyonların gönlünde taht kurmuştur. Futbol oyunu, sahadaki asil ve yedek oyuncularıyla oynanan, iki takımın birbirine üstünlük kurmasını amaçlayan bir oyundur. Diğer

sporlarda olduğu gibi futbol da oyun olarak bünyesinde belirli özellikler bulundurur. Futbol, bilimden yararlanarak hedeflerini gerçekleştirebilir.(G.S.G.M. 1994)

Günümüzde futbol; teknik, taktik, kondisyon, esneklik, sürat vs. özellikleri bünyesinde bulundurmaktadır. Futbolcu ayakta kalabilmesi, başarılı olabilmesi için antrenmanlarda bu özelliklerini en üst seviyeye çıkartmak için çalışmaktadır. (Akgün N, 1992).

Sporu egzersiz yoğunluğuna ve tipine göre 2 bölüme ayırabiliriz. Sporun temelinde 2 çeşit egzersiz yer almaktadır: dinamik ve statik. Dinamik egzersizde kasın uzunluğunda ve eklem hareketliliğinde değişmeler gözlenirken, statik egzersizde değişiklik kısmen olmakta veya hiçbir değişiklik olmamaktadır. Bu bakımdan bir spor branşı olarak futbolu, düşük seviyede statik ve yüksek düzeyde dinamik kategorilerine yerleştirmemiz mümkündür (Jere H, Braven H, HaskeL L, William L, 1994).

Kondisyon geliştiren antrenmanların, futbol oyununun özelliklerine uygun olması gerektiğini bilmekteyiz. Futbol, 90 dakikalık süre içerisinde oynanan etkili bir kuvvet, koordine, beceri, sürat, dayanıklılık isteyen aerobik ve anaerobik sistemleri kullanan bir aktivitedir. Öyleyse 90 dakikalık süre içerisinde kondisyon, kuvvet, sürat, dayanıklılık, koordinatif yetenekler, beceriklilik, teknik, taktik ve psiko-sosyal yetenekleri gerektiren bir spordur (Akgün N, 1992).

Futbol, birbirinden farklı yaklaşık 1000 farklı hareketin yer aldığı ve hareketlerin birbiri ardına hızla değişebildiği bir oyun yapısındadır. 45'er dakikadan iki periyot halinde oynanan oyun; temel bir aerobik yapı üzerine, düzensiz aralıklarla süratin, kuvvetin, kuvvette devamlılık, patlayıcılık ve koordinasyonun, futbolun oyun yapısına ve beceri özelliğine bağlı olarak teknik ve taktik içerisinde sergilendiği özelliklerdir (Reilly T, 1993).

2.7. Spor, Sporcu, Antrenör ve Futbolcu Kavramları

Zevkle, istenerek yapılan kendine özgü kurallar ve kurumları olan genellikle yarışma biçiminde ortaya çıkan sistemli fiziksel hareketler bütünü olan spor, insanların zihinsel ve bedensel gelişimlerine hizmet ettiği gibi çalışma yaşamında da verimin artmasına, kişiliğin gelişmesine ve insanın toplumsallaşmasına katkıda bulunur (Armağan İ, 1982).

Sporun belirli sözcüklerle donatılmış, kalıplaşmış, klasik bir tanımı yoktur. Spor, güdümlü ve amaçlı, belirli kurallara ve teknik yöntemlere, diğer bir deyişle belli bir eğitime bağlı olan, aynı zamanda yapanlara olduğu kadar izleyenlere de zevk ve heyecan veren, kişileri psikolojik açıdan bağlayan bir hareket kümesidir (Armağan İ, 1982).

Spor, az veya çok dakiklik, incelik isteyen beden hareketlerinin, doğrudan kendisinden zevk alınırken eğlendiren hatta dinlendiren ve genellikle bazı kurallara uyularak yapılan bir eylemdir (Özbaydar S, 1983).

Sporcu ise; belirli kurallar içerisinde, amaçlı veya amaçsız, ferdi ya da toplu olarak kendini spora veren, daha ileri bir düzeyde sporu meslekleştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgu içinde yer alan fizik ve moral yanı olan, yaptığı işte maddi ve manevi tatmin arayan kişi, yani sporun aktif elemanıdır (Erkal M.E, 1986).

Antrenör ise; belirli bir spor branşında amaca yönelik olarak yetişmiş veya yetiştirilmiş, amatör veya profesyonel olarak faaliyet gösteren kişilerdir. Ya da bir başka tanımla antrenör; bir amaç için mücadele eden sporcuların eğitimli yöneticisidir (Şahin H.M, 2002).

Futbolcu ise, profesyonel ya da amatör olarak futbol oynamayı kendine bir meslek veya uğraşı olarak seçmiş kişilere denir (Şahin H.M, 2002).

2.8. Türkiye'de Futbolun İdari Organizasyonu

Bu bölümde futbolun Türkiye'deki yapısı ve yapılanmasından, kuruluş ve tarihçesi ile organlarında yer verilmiştir.

2.8.1. Türkiye Futbol Federasyonunun Kuruluşu ve Gelişimi

Türkiye'de modern futbolun yapılaşması, spor tarihine baktığımızda 19. yy.ın sonlarına rastlamaktadır. 19. yy.ın sonlarında oluşan bu kulüpleşme, artık sporda teşkilatlanma ihtiyacını doğurmuş ve ilk defa 17 Mayıs 1903 yılında kurulan İstanbul Futbol Birliği, sporda örgütlenmenin başlangıcı olduğu gibi, bugünkü Türkiye Futbol Federasyonu'nun da çekirdeğini oluşturmuştur. O günün koşullarına göre yalnızca maç düzenlemek amacıyla kurulmuş olmasına rağmen, ilk spor teşkilatlanması olması sebebiyle, ülkemizde atılan ilk adımdır ve bu teşkilat ancak 1910 yılına kadar ayakta durabilmiştir. Bu arada Osmanlı Milli Olimpiyat Komitesi kurulmuş ve bu da daha sonra, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK)'ne temel olmuştur (Fişek K, 1980).

İstanbul Futbol Birliği'nin kapanmasından sonra 1910 yılında İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi ve 1913 yılında İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi dışında kalan spor kulüplerinin yer aldığı "Cuma Ligi" kurulmuştur.

Faaliyetleri genelde maç organizasyonları ile sınırlı olan bu spor teşkilatının ortaya çıkması, aynı zamanda spor teşkilatlanmasında gelişmeyi ve daha köklü yapılaşmayı da beraberinde getirmiştir. Nitekim tarihler 26 Haziran 1920'yi gösterirken, spor teşkilatlanması yönünden uzun yıllar etkisini sürdüreceği olan ve aynı zamanda Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) 'na temel olacak olan İdman İttifakı Heyet-i Muvakkatesi ortaya çıkmıştır. Bu çabayı, federasyon tipi örgütlenmeye giden diğer girişimler izlemiş, sonuçta da 22 Mayıs 1922'de "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı" (TİCİ) doğmuştur (Sümer R, 1990).

Kısa adı TİCİ olan bu kuruluş, Türkiye'de spor teşkilatlanmasında çok önemli ölçüde yol katetmiş ve organları arasına federasyonları alması yönüyle de federasyonların oluşmasına temel olmuştur. (Sümer R, 1990)

TİCİ'nin amaçları doğrultusunda ve federasyonların oluşmasının sonucunda Türkiye'de ilk olarak 13 Nisan 1923 tarihinde Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), TİCİ 'ye bağlı olarak kurulmuştur. Bunun sonucunda da 21 Mayıs 1923 tarihinde Türkiye, Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA)'na üye olmuş ve bundan sonra ilk iş olarak kendi milli futbol takımını oluşturmuştur (Fişek K, 1980).

Türkiye Futbol Federasyonu, TİCİ'nin 1936 yılında yaşamına son verilmesinden sonra, 1936-1938 yılları arasında Türk Spor Kurumu (TSK), 1938-1986 yılları arasında da Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) bünyesinde tamamen devlete bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmüş ve 1986 yılından sonra Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü (BTSGM) bünyesinde faaliyetlerini yürütürken, spor federasyonlarının özerk bir yapıya kavuşturulması yolundaki çabalar ve profesyonel futbolun yönetimine yeni bir düzenleme getirilmesi amacıyla 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu'nun Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun 27 Mayıs 1988 tarihinde yürürlüğe girmiş, federasyona özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliğe haiz bir yapı kazandırılmıştır. Aslında bu, TFF için atılan güzel bir adım olmuştur, ama yeterli değildir. Burada amaç, futbolun profesyonelce yönetilmesi ve Türkiye futbolunun içeride ve dışarıda en güzel bir şekilde temsil edilmesidir. (Dursun G, 1996)

Bu dönemde de yine federasyon başkanını Başbakan atamakta ve federasyon, Başbakanlığın denetimi altında görev yapmaktadır (Sümer R, 1989).

1989 yılında ise 3289 sayılı Kanun'da Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü ibaresi yürürlükten kaldırılmış, yerine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) ibaresi getirilmiş olup TFF, bugün hâlâ aynı isimle faaliyetini sürdüren GSGM bünyesinde faaliyetlerine devam etmekte ve yine Başbakanlığın denetimi altında faaliyet göstermektedir. (Dursun G, 1996)

Ancak, 17.6.1992 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren 3813 sayılı TFF'nin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'la, 3461 sayılı TFF Kanunu yürürlükten kaldırılmış ve TFF, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturulmuştur. (Dursun G, 1996)

TFF, bugün hâlâ 3813 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyet göstermekte olup yurt içi ve yurt dışındaki müsabakalar olmak üzere bütün faaliyetleri ve işlemleri spordan sorumlu devlet başkanlığının denetimi altındadır (Sümer R, 1989).

2.8.2. Türkiye Futbol Federasyonunun Yapısı ve İşleyişi

Türkiye Futbol Federasyonunun yapısı ve işleyişi, 21273 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile belirlenmiştir(TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

Kanunun amacı, futbol faaliyetlerini, milli ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye'yi futbol konusunda yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek üzere özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliğe sahip, özerk Türkiye Futbol Federasyonu'nun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemektir. Türkiye Futbol Federasyonu'nun merkezi Ankara'dadır (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

2.8.3. Türkiye Futbol Federasyonunun Görevleri

Futbol faaliyetlerini yürütmek, futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlamak, bu konularda her türlü düzenlemeyi yapmak, kararlar almak ve uygulamak (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

Milli ve milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurt dışında temsil etmek (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

Yurt içi ve yurt dışı futbol faaliyetleri ile milli müsabakalar için plan, program vb. her türlü düzenlemeyi yapmak ve başarılı sonuç sağlanması için gerekli tedbirleri almak (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

2.8.4. Türkiye Futbol Federasyonunun Merkez Teşkilatı

Federasyonun Merkez Teşkilatı; Genel Kurul, Başkanlık, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu, Tahkim Kurulu, Merkez Hakem Kurulu, yan kurullar ve idari birimlerden oluşur (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

2.8.5. Türkiye Futbol Federasyonunun Yurt İçi Teşkilatı

Federasyonun yurt içi bağlantısını sağlamak amacıyla, tüm illerde fahri futbol temsilciliği ve yönetim kurulunca gerekli görülen illerde yeteri kadar personelden oluşan federasyon temsilcilikleri kurulur (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

2.8.6. Türkiye Futbol Federasyonunun Yurt Dışı Teşkilatı

Futbolun yurt dışında temsili ile yurt-yurt dışı futbol ilişkisini kurmak ve geliştirmek amacıyla, yönetim kurulunca gerekli görülen ülkelerde yeteri kadar personelden oluşan federasyon temsilcilikleri kurulur (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

2.8.7. Türkiye Futbol Federasyonunun Bütçesi

Federasyonun bütçesi, yönetim kurulunca düzenlenerek genel kurulun onayından sonra uygulanır. Başkan, tahsilât ve harcamaları bütçede belirtilen esaslar çerçevesinde yapmaya yetkilidir. Başkan; yetkisini, sınırlarını belirtmek kaydıyla başkan vekillerine ve genel sekretere devredebilir (TFF Kuruluş ve Görevleri H.K.2009).

2.9. Futbol İle İlgili Diğer Kurum ve Kuruluşlar

2.9.1. Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK)

Konfederasyonun tüzüğüne göre Amatör Spor Kulüpler Konfederasyonu, kulüp ve federasyonların kaynak ve güçlerini birleştirmek, saha ve tesisler kurmak ve kullanmak, birlikte spor eğitimi imkânları ile ortak kullanabilecekleri araç ve gereçler sağlamak, öğretmenler görevlendirmek, iç ve dış kaynaklardan yararlanarak amatör spor dallarında kulüplerin eğitim, yayın, araç-gereç, tesis, lokal, sağlık ve sosyal güvenlik ve benzeri sorunlara çözümler bulmak, kulüplere yardım yapmak, kamu, özel ve gönüllü kuruluşlarla karşılıklı yardımlaşmak amaçlarını gerçekleştirmek üzere 29 Ekim 1980 tarihinde kurulmuş ve yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda faaliyet göstermektedir (Keten M, 1993).

Konfederasyonlar, federasyonlar tarafından oluşturulan merkezî teşkilatlardır. Federasyonlar ise, taşra teşkilatı olarak dernek veya kulüpler tarafından oluşturulurlar. Kulüpler, kaynak ve güçlerini birleştirmek, yardımlaşmak, birlikte ortak kullanabilecekleri araç ve gereçlere sahip olmak, saha ve tesisler kurmak ve kullanmak, birlikte sportif eğitim imkânları sağlamak ve öğretmenler istihdam etmek amacıyla federasyon ve konfederasyon kurabilirler (Keten M, 1993).

Buna dayalı olarak, amatör spor kulüpleri de bir araya gelerek, yukarıdaki amaçlar doğrultusunda ve Türk amatör sporunun gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu (ASKF)'nu kurarlar. Bu federasyon, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) federasyonlarından ayrı bir federasyondur.

2.9.2. Futbol Adamları Derneği

Sadece futbol konusunda değil, genelde spor olayının içinde yıllarını geçirmiş insanların oluşturduğu Futbol Adamları Derneği, merkezi İstanbul'da olmak üzere 6 Mayıs 1988 tarihinde şu amaçları gerçekleştirmek üzere kurulmuştur:

Türkiye'de futbolun kalkınmasını ve gelişmesini sağlayarak milletlerarası alanda başarıya ulaşabilmek amacına dönük olarak; yurdumuzda futbol konusunda faaliyet yapan ve çalışan her seviyede özel ve tüzel kişiler ve kamu kuruluşları ile işbirliği yapmak, bunların çalışmalarına katılmak, desteklemek, futbol dalında hizmet veren her seviyede fertlere gerektiğinde her türlü yardımı temin etmek, futbola hizmet vermiş ve veren kişilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve bunlara yardımlarda bulunmak (Sümer R, 1990).

Futbol Adamları Derneği, tüzüğünde belirtilen amaçlar doğrultusunda, yurt içinde ve yurt dışında futbolun kalkınması, gelişmesi ve yaygınlaşması için faaliyetler gösterir.

2.9.3. Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği (TÜFAD)

Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği, tüzüğünde belirtilen, Türk futbol antrenörlerini ve teknik yöneticilerini bir çatı altında toplayarak Türkiye'de futbolun gelişmesi, güçlenmesi için eğitim ve davranış birliği sağlamak amacına dönük faaliyet gösterir. Merkezi Ankara'da olmak üzere 5 Ocak 1965 tarihinde Ankara'da kurulmuştur (Sümer R, 1990).

2.9.4. Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği (TFFHGD)

Derneğin tüzüğüne göre; Türk futbol hakemliğine hizmet amacıyla, futbol hakemlerini ve gözlemcilerini bir çatı altında toplamak, onların teknik bilgileri ile

sosyal, kültürel, ekonomik hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmek ve bu hedefleri gerçekleştirmek amacına dönük faaliyet göstermektedir. Merkezi Eskişehir'de olmak üzere 03.10.1989 tarihinde kurulmuştur. (Sümer R, 1989).

2.10. Türkiye'deki Spor Kulüplerinin Yapısı, İşleyişi ve Futbol Federasyonu ile İlişkileri

2.10.1. Kuruluğu ve Gelirleri

2908 sayılı Dernekler Kanunu'na göre, kamu kurum ve kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve özel kuruluşlar, kendi mensuplarını spor faaliyetlerine yönlendirmek ve boş zamanları değerlendirmek için bünyelerinde dernek kurabilirler. Bu dernekler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün kütüklerine kayıt ve tescil edilir. Gençlik ve Spor Kulüplerinin kayıt ve tesciline ilişkin Őekil ve Şartlar, Bakanlık ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir (Dernekler Kanunu, 1983).

Tescil edilen bu derneklerden, spor faaliyeti amacına yönelik olanlar spor kulübü, boş zamanları değerlendirme amacına yönelik olanlar gençlik kulübü ve her iki faaliyeti birlikte amaçlayanlar gençlik ve spor kulübü adını alır (Dernekler Kanunu, 1983).

Kulüplerde faaliyete katılacak veya tesislerden yararlanacak kişilerin derneğe ye olmaları zorunlu değildir. 18 yaşından küçük olanların ve orta dereceli okul ğrencilerinin kulüplere katılmaları için veli veya vasilerinden yazılı izin almaları zorunludur (Dernekler Kanunu, 1983).

Kayıt ve tescil olunmak sureti ile kulüp adını alan derneklerin organları, organların görev ve yetkileri, uymak zorunda oldukları esaslar, üst kuruluş

oluşturmada uyulacak esas ve yardımın şekli ve şartları Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmeliklerle belirlenir (Dernekler Kanunu, 1983).

Gençlik faaliyetlerine ilişkin idari ve teknik yöneticiler, mensupları ile bu faaliyete katılacak olanlara uygulanacak disiplin işlemleri Bakanlıkça, spor faaliyetlerine ilişkin olanlar ise Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir (Dernekler Kanunu, 1983).

2908 sayılı Dernekler Kanunu'na göre dernek gelirlerinin kaynakları üye aidatları; derneklerce yapılan yayınlar, tertiplenen piyango, balo, eğlence, temsil, konser, spor yarışmaları ve konferans gibi faaliyetlerden sağlanan gelirler; derneklerin mal varlığından elde edilen gelirler; bağışlar ve yardımlar; yardım toplama hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun olarak toplanacak bağış ve yardımlardan oluşur (Dernekler Kanunu, 1983).

Derneklerin dış ülkelerdeki gerçek ve tüzel kişilerden veya diğer kuruluşlardan yardım alması İçişleri Bakanlığı'nın izni ile olur (Dernekler Kanunu, 1983).

2.11. 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) Kanunu Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Tescili, Denetim ve Yardım Şekli

2.11.1. Spor Kulüplerinin Tescili

3289 sayılı Kanun'a göre, spor kulüpleri Dernekler Kanunu'na göre teşekkül eder ve tescil ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne dâhil olurlar. GSGM tarafından tescil edilmemiş kulüpler, federasyonlar tarafından tertiplenen veya bunların denetimi altında yapılan müsabakalara katılamazlar. Tescil olunmamış kulüpler adına lisans verilemez.

Spor kulüpleri, faaliyet gösterdikleri dallarda çalıştırıcı tutmaya mecburdurlar (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

Tescile ilişkin esas ve usuller yönetmeliklerle belirlenir (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

2.11.2. Spor Kulüplerinin Denetimi

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, kulüpleri her yönden denetler, gerekirse hesap, defter ve işlemlerine el koyar. Dernekler Kanunu hükümleri saklıdır (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

2.11.3. Spor Kulüplerine Yardım

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne tescilli olan kulüplerin amatör faaliyetleri için, Genel Müdürlük aynî ve nakdî yardımda bulunabilir (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

2.12. Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Tanımlar

2.12.1. Tanımlar

2.12.1.1. Kurum Kulüpleri: Kamu kurum ve kuruluşlarında, yükseköğretim kurumlarında ve özel kuruluşlarda kendi mensupları tarafından, bu kurum ve kuruluşların bünyesinde kurularak kayıt ve tescilini yaptıran derneklerdir (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

2.12.1.2. Kulüp: Gençlik, spor, gençlik ve spor kulüplerini,

2.12.1.3. Gençlik Kulübü: Boş zamanları, gençlik faaliyetleri ile değerlendirmeyi amaçlayan ve Bakanlığa kayıt ve tescilini yaptıran dernekleri,

2.12.1.4. Spor Kulübü: Spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulan, GSGM' ye kayıt ve tescil yaptıran dernekleri,

2.12.1.5. Gençlik ve Spor Kulübü: Spor ile gençlik faaliyetlerini amaçlayan, Bakanlık ve Genel Müdürlüğe faaliyetleri yönünden aynı kayıt ve tescillerini yaptıran dernekleri,

2.12.1.6. Gençlik Faaliyeti: Boş zamanları değerlendirme faaliyeti türlerinden yarışma, gösteri, sergi, şenlik, müsamere, eğitim çalışmaları ve benzerleri ile kamu yararına, toplum kalkınması ve gençlik için hizmet üretimini amaçlayan, onaylı proje ve programlara göre yapılan gençlik hizmetleri çalışmalarını,
Spor Faaliyeti: Spor yarışmaları ile sportif eğitim çalışmalarını ifade eder (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

2.12.2. Kuruluş

Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği'nin 5. maddesinde, gençlik ve spor faaliyetleri ile ilgili dernekler, en az 7 gerçek kişi tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarında, yükseköğretim kurumlarında, özel kuruluşlarda, kendi mensupları tarafından, bu kurum ve kuruluşların bünyesinde kurulabileceği gibi, kişilerin organizasyonu ile yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlar dışında da kurulabilir derneklerdir.

Bu derneklerden Bakanlık ve Genel Müdürlük tarafından tescil yönetmeliklerinde belirtilen esas ve usullere göre kayıt ve tescilleri uygun görülenler, statülerine göre gençlik kulübü, spor kulübü, gençlik ve spor kulübü adlarından birini alırlar.

2.12.3. Kulüp Tüzüğü

1. Her kulübün bir tüzüğü bulunur. Tüzükte;
2. Kulübün adı, merkezi, amacı ve bu amacı gerçekleştirmek için kulüpçe sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma şekli,
3. Kulüp kurucularının ad ve soyadları, meslekleri, ikametgâhları ve tabiyeden,
4. Kulübe üye olma, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın şart ve şekilleri,
5. Kulüp genel kurulunun kuruluş şekli, toplantı zamanı, görevleri, yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve şekilleri,
6. Yönetim ve denetleme kurullarının görev ve yetkileri, ne suretle seçileceği, asil ve yedek üye sayısı,
7. Kulübün şubesinin bulunup bulunmayacağı, bulunacak ise şubelerin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri ile kulüp genel kurulunda nasıl temsil edileceği,
8. Üyelerin yıllık aidat miktarı,
9. Kulübün iç denetim şekilleri,
10. Tüzüğün ne şekilde değiştirileceği ve kulübün feshi halinde mal varlığının tasfiye şeklinin bulunması mecburidir.

2.12.4. Kulüplerin Tüzel Kişilik Kazanması ve Kuruluş Bildirisi

Kulüp yönetmeliğine göre, kulüpler kuruluş bildirisini ve eklerini, merkezlerinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirliğine vermek suretiyle tüzel kişilik kazanırlar.

2.12.5. Kulüp Organları

Tüzel kişilik kazanan ve teşkilata kayıt ve tescili yapılan ve bu suretle kulüp adını alan her kulübün şu organları oluşturması gereklidir:

- Genel Kurul,
- Yönetim Kurulu,
- Denetleme Kurulu.

Bu kulüpler başka organlar da oluşturabilirler. Ancak, bu organlara genel kurul ve denetleme kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez.

İli merkez gösteren kulüp yönetim kurulu, bu ilde ayrıca yürütme birimi kurmak mecburiyetindedir. İlçe ve köyleri merkez gösteren kulüpler ise, kulüp tüzüklerinde hüküm bulunmak kaydı ile yürütme birimi kurabilir (GSGM Teşkilat ve Görevleri H.K.1986).

2.13. Amatörlük ve Profesyonellik ile İlgili Temel Kavramlar ve Kanuni Hak ve Yasalar

2.13.1. Sporda Amatörlük Anlayışı

Her türlü beden eğitimi ve spor faaliyetleri ile benzeri faaliyetlerin yapılması sayesinde, hayatın devamı için gerekli gelir temin etme amacı taşımadan ve faaliyetlere katılmaktan dolayı hiçbir şekilde ücret almaksızın, belirli kurallara uygun olarak yapılan beden ve ruh sağlığı sağlayıcı ve geliştirici nitelikteki faaliyetlere "amatör spor" faaliyetleri denir (Çam ve ark., 2003).

Beden eğitimi ve spor faaliyetlerini maddi veya benzeri bir menfaat amacı gütmeyen yapan kimselere "amatör" denir (Şahin H.M, 2002).

Öztürk F.'ye göre, sportif bir faaliyeti maddi karşılık beklemezsiniz, hevesinden ötürü veya zevk için yapan, hevesli-meraklı kişilere "amatör" denir (Öztürk F, 1996).

Amatör spor, bir ücret ödenmesini içermeyen organize bir spor şekli olup hazırlık ve uygulamaya dayalı olarak boş zamanlarda zevk için yapılır (Öztürk F, 1996).

Uluslararası Olimpiyat Komitesiince (IOC) uygun görülen bazı gelirler, araç-gereç vb. kamp ve müsabaka sırasında ikamet, beslenme, ulaşım, spor malzemesi, tesislerden faydalanma, antrenman ve sağlık hizmetleri, geleneksel oyun ve yarışmalarda para ve mal şeklindeki ödüllerle sınırlı masraflar karşılığı alınan para ve mallar amatörlüğü etkilememektedir. (Öztürk F, 1998)

Amatör olarak yapılan spor branşlarındaki büyük gelişmeler, gerek sporcu sayısının artması, gerek bu branşlarda seyir zevkinin yaygınlaşması, bir sosyal olay olan sporun temel niteliklerinden biri olan rekabet şartlarını artırmıştır. Spor branşının rekabet imkânlarının artışı ile yarışmaya, rekabete dayanan faaliyetler yatay ve dikey olarak artmaktadır. Bir spor branşı toplumda yaygınlaştıkça, sporu yapanlar arasında profesyonelleşme eğilimi, gizli de olsa artmaya başlamıştır. Sporun hemen her dalında ulaşılan teknik ve taktik mükemmellik ile ortaya konulan performans düzeylerine erişebilmek için artık sporcunun sadece yaptığı sporla ilgilenmesi gerekmektedir (Öztürk F, 1998).

Her gün yapılan uzun süreli antrenmanlar, bunun dışındaki zihinsel hazırlıklar sporcunun başka bir işte çalışarak geçimini sağlamasını zorlaştırmaktadır. Büyük organizasyonlarla izleyiciye sunulan spor müsabakaları ancak belli bir kaliteyi içeriyorsa ilgi çekmektedir. Bunun için de uzun süreli ve çok yönlü

hazırlıklar gerekmektedir. Geline bu noktada sporcunun, sporu meslek olarak edinmiş duruma gelmesi çok normaldir (Öztürk F, 1998).

Eski olimpiyatların yarışmacıları, özgür bir yurttaş ve amatördüler. Bugün ise, sporu bir yönüyle estetik, teknik ve fiziki bir süreç, öteki yönüyle de sporcunun beden ve kişiliği üstünde yoğun etki ve istekleri olan bir meslek durumuna getiren gelişmelerin yan ürünü olarak dört ayrı amatörlük şeklinin ortaya çıktığını görüyoruz (Öztürk F, 1998).

2.13.2. Amatörlük Çeşitleri

2.13.2.1. Masraf Adı Altında Ödeme Görenler

Bu amatörlük şeklini, spor araç-gereç yapımçılarıyla yarış düzenleyicilerinden çeşitli biçimde para alanları olarak tanımlayabiliriz. Bu tür amatörlük, özellikle uluslararası düzeyde çok sık görülmektedir. Asya-Avrupa maratonuna yabancı meşhur atletlerin para alma koşulu ile gelmeleri gibi. Değişik ürünlerin reklam filmlerinde rol alan sporcular da bu kategoride kabul edilebilir (Çobanoğlu Y, 2000).

2.13.2.2. Burslu Amatörlük

Özellikle ABD'de üstün sporculara verilen yükseköğrenim bursları, burslu amatörlük için önemli bir örnektir. Amerika'da üniversiteler paralı olduğu ve reklamlarını da başarıları ile yaptıkları için yetenekli sporcuları bu yolla üniversite ve okullarına alarak hem onların okumalarını hem de spor yaparak reklamlarının yapılmasını sağlıyorlar (Çobanoğlu Y, 2000)

2.13.2.3. Fabrika Kulüpçülüğü

Resmî veya özel kuruluşların kulüplerinde yarışan sporcuların bu kurumlarda işçi veya memur kadrosunda gösterilerek maaş ödenmesine fabrika kulüpçülüğü

denmektedir. Sporda başarıyı, parasız reklam olarak değerlendirme çabasının bir ürünüdür. İtalya'da yayılmıştır ve şimdilerde tüm gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde uygulanmaktadır. Artık ülkemizde de fabrika kulüpçülüğüne önem verilmektedir. Özellikle de basketbol ve voleybol branşlarında fabrika kulüpçülüğü ile çok karşılaşmaktayız: Eczacıbaşı, Vakıfbank Güneş Sigorta, Arçelik, Tuborg, Efes Pilsen gibi (Çobanoğlu Y, 2000).

2.13.2.4. Devlet Amatörlüğü

Devlet amatörlüğü sosyalist ülkelerde gelişmiştir. Uzmanlaşan sporcular, devlet sektöründe hem eğiticilik hem de sporlarını yapıyorlar ve mesleklerinin gereğini yerine getirmiş oluyorlar (Çobanoğlu Y, 2000).

Amatörlüğün bu dört türüne bir beşinci ekleyebiliriz. Bu da, gerçek amatörlüktür. Nesli hızla tükenen bu tür, spordan dolayı ya da doğrudan hiçbir kazancı olmayan gerçek amatörlüktür. "Nesli tükeniyor" diyoruz. Çünkü spor yapmak için küçük yaştan başlayarak tam gün çalışan bir kişinin, sporculuğu bittikten sonra kendisine geçim güvencesi olacak ikinci bir meslek edinmeye zamanı yoktur. Günümüzün belki de tek gerçek amatörleri, geçim güvenceleri doğuştan gelenlerdir (Çobanoğlu Y, 2000).

2.13.3. Sporda Profesyonellik Anlayışı

Profesyonellik dilimize ilk olarak amatörün karşıtı, para karşılığında spor yapan kişi, özelde de profesyonel futbolcu olarak girmiştir. Sporun artık küçük yaşta girilen bir uğraş olduğu gerçeğini unutmamak gerekiyor. Dünya spor tarihinde başarıya ulaşmış sporcuların bu etkinliklere küçük yaşta başladıkları artık bilinmektedir. Bu durum, bilimsel yöntemlerle de saptanmıştır. Sporu artık bir meslek olarak kabul etmeliyiz. Her dalda profesyonel faaliyet ve müsabakalar, ilgili federasyonların izin ve denetimlerine tabidir. Amatör spor kulüplerinin, hangi

şartlarda profesyonel futbol takımı kurabilecekleri genel müdürlükçe yapılacak kuruluş tüzüğünde belirtilir. Kulüpler, profesyonel takımlarını Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketlere ilişkin hükümlerine göre kuracakları şirketlere devredebilmektedirler. Profesyonel futbol kulüpleri ve müsabakaların futbol federasyonu ile bağlantısı ve ne şekilde idare edileceği bir yönetmelikle tespit olunur (Erol M, 1997).

Türkiye'nin sporda profesyonelliği, futbol federasyonunun Temmuz 1951 tarihinde aldığı bir kararla olmuştur. Spor kulüplerinin futbolla profesyonel olması bir devrim, bir yenilik olarak görülmektedir (Türkmen M,).

2.13.3.1. Profesyonel Sporun Temel Amacı

Özellikle profesyonel sporun sosyo-kültürel gelişmeye son derece önemli bir katkısı olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Yine profesyonel sporcuların gerek takım olarak gerek bireysel olarak uluslararası alanda başarılar elde etmesi, toplumun kafa yapısında ve spor anlayışında önemli derecede olumlu etki yaratmaktadır. Sporun temel amaçlarından birisi de insanın beden ve ruh yapısını geliştirmek, irade ve yeteneklerini güçlendirmektir. Profesyonel sporun asıl amacından saptırılmadığı sürece, yani politik bir araç olarak görülmediği takdirde amacına ulaşmasını engelleyeceği bir etmen yok demektir. Yalnız profesyonel sporun tam anlamıyla amacına ulaşabilmesi için belirleyici olan değişik etkenler vardır (Sunay H, Müniroğlu S. ve Tanılkan K, 1998).

Profesyonel sporun amacına ulaşabilmesi için ekonomik şartların yeterli düzeyde olması, özellikle devletin düzenleyici ve denetleyici, aynı zamanda kitleleri spora karşı teşvik edici düzenlemelere gitmesi, yine profesyonel sporun tam anlamıyla amacına ulaşabilmesi için altyapı sorununu çözmesi ve kitle sporunun tam anlamıyla yaygınlaştırılması gerekir. (Sunay H, Müniroğlu S. ve Tanılkan K, 1998).

Çünkü altyapı sorunu çözümediği sürece ve yine sportif alanda verdiğimiz hizmet tüm kitlelere hitap etmediği takdirde, taban dar tutulmuş oluyor. Taban geniş tutulduğu sürece, geniş bir tabanın içerisinde gerçekten yetenekli sporcuların çıkma olasılığı daha yüksektir. Ancak bu yönde bir düzenlemeye gidilirse profesyonel sporun amacına ulaşması mümkün olabilir (Sunay H, Müniroğlu S. ve Tanılkan K, 1998).

Bu konuda şöyle bir örnek verilebilir: Profesyonel bir sporcu olarak Nihat KAHVECİ, Emre BELÖZOĞLU, Okan BURUK, Hakan ŞÜKÜR gibi sporcular yurt dışındaki çalışmalarıyla bu düzeye gelmiş sporculardır. Bu tür olanaklar ülkemizde sağlandığı takdirde profesyonel spor dalında daha fazla uluslararası başarılar elde edebiliriz. İşte bu gibi altyapı sorunlarını Avrupa ülkelerinin çoğu çözmüş durumdadır (Türkmen M.).

Profesyonel sporun diğer bir amacı da uluslararası ilişkilerde barış, özgürlük ve mutluluk tesis etmek, ekonomik gelir sağlamak, bunların yanı sıra dostluk ve kardeşliği pekiştirmek ve ülkeyi en iyi biçimde temsil etmektir (Türkmen M.).

Sporun diğer taraftan toplumda kültürel bütünleşmeyi sağlama, beden eğitimi ve sportif ilişkileri kaynaştırma amacı olduğu kesin bir gerçektir. Spor aynı zamanda turizm sanayisini de destekleyen bir etmendir. Ayrıca dış politika açısından da bir ülkenin dünya genelinde olumlu yönde propagandasını yapması, hem iç hem de dış dayanışmayı güçlendirmesi bakımından profesyonel anlamda spor büyük önem taşır (Sunay H, Müniroğlu S. ve Tanılkan K, 1998).

Kısaca profesyonel sporun amacına ulaşabilmesi demek, ülkeler ve sporcular açısından olumlu yönde bir gelişme olması demektir (Sunay H, Müniroğlu S. ve Tanılkan K, 1998).

2.14. Amatör ve Profesyonel Ayrımı

Bir sosyal mesele olarak karşımızda olan amatör ve profesyonel ayrımı, günümüzde tartışılan konuların başında gelmektedir. Bilhassa son yıllarda çeşitli

branşlarda amatörlüğün gizli profesyonelliğe dönüşmesi, konuyu ülkemizde de aktüel hale getirmiştir. Amatör olarak yapılan spor branşlarındaki büyük gelişmeler, gerek sporcu sayısının artması gerek bu branşlarda seyir zevkinin yaygınlaşması, bir sosyal olay olan sporun temel niteliklerinden biri olan rekabet şartlarını artırmıştır. Spor branşlarında rekabet imkânlarının artışı ile yarışmaya, rekabete dayanan faaliyetler yatay ve dikey olarak artmaktadır. Yatay faaliyetlerdeki artış, aynı branştaki sporcuların, spor adamlarının sayı artışına paralel olarak spor kulüplerinin artışı ile spor branşının “kitle sporu” olması eş anlamlıdır. Çünkü toplumu meydana getiren sosyal tabakalar arasında hem seyir eğilimi, hem bizzat aktif bir şekilde sportif faaliyete katılma artmaktadır. Böylece o branş, toplumda yaygınlaşarak kitlelere mal olmakta ve ona karşı kolektif bir davranış ve değer hükmü doğmaktadır. Bu kolektif davranış veya değer hükmü “kabul” veya “ret” şeklinde olmaktadır. (Erkal M.E, ve ark.1998)

O spor branşı toplumda yaygınlaştıkça, sporu yapanlar arasında profesyonelleşme eğilimi gizli de olsa artmaktadır. Nitekim son yıllarda ülkemizde voleybol ve basketbol gibi branşlarda amatör sporcular içinde profesyonellik iddiaları artmıştır. Toplumda bir spor branşının yaygın hale gelmesi, bu faaliyetin belirli bir sosyal grup hudutlarını aşması ve en büyük sosyal grup olan toplumda değer kazanması, rekabet şartlarını da geliştirmektedir. Aslında, rekabetin artışı ayrışmanın yoğunlaşması ile o branşın “kitle sporu” haline gelmesi, ayrı ayrı şeyler değildir. Bir branşın kitle sporu olarak yapılması, onun mutlaka yarışma ve rekabetten arınmış olduğunu ortaya koymaz. Spor, ister zevk için yapılsın isterse mesleki bir faaliyet kapsamı içinde düşünölsün, sporu “rekabet” ve “yarışma” birlikteliğinden ayıramayız.

Bu bakımdan, “kitle sporu” ile “yarışma sporu” ayrımı fazla anlamlı değildir. Yüzlerce kişinin bir koşuya katılması halinde, bu kişilerin atlet olmadıklarını, hatta ilk defa bir koşuya iştirak ettiklerini düşünsek bile, yarış esnasında “rekabet” faktörünü nasıl ihmal edebiliriz? (Erkal M.E, ve ark.1998)

Bir başka örnek vererek konuya açıklık getirmeye çalışalım: Belirli bir gün ve saatte, halka açık bisiklet yarışı ilanı yapılmaktadır. Evinde bisikleti olan yüzlerce kişinin buna iştirak ettiğini düşünelim. Bisikletini kullananlardan hangisi yüzlerce kişinin en arkasında kalmayı bir içgüdü kabul edecektir? Yarışma ve rekabet, insanın tabiatının içinde saklıdır. Aynen başarı yolunda insanın tatmin olması gibi (Erkal M.E, ve ark.1998).

Amatör ve profesyonel ayrımı ile ilgili olarak üzerinde duracağımız bir nokta daha vardır. Her şeyden önce bu ayrımın geçerli bir ayrım olduğunu da belirtmek zorundayız. Sportif faaliyeti meslek olarak seçen, hayatını idame edecek gelir unsuru olan ücrete ve diğer maddi imkânlarla da sahip olacaktır. Bu tabii bir sonuçtur. Çünkü fert sosyal hayatında bu faaliyete bağlanmıştır ve artık profesyoneldir. Amatör olarak sportif faaliyete katılan kimse, gıda yardımı, sağlık, malzeme, araç ve gereç yardımı, eğitim harcamalarına yapılacak maddi bir katkı dışında bir imkân beklememelidir. Aksi halde amatörlüğü tartışılır bir hal alacaktır (Erkal M.E, ve ark.1998).

Ülkemizde bazı branşlarda bazı sporcu ve spor adamlarının amatör ve profesyonel kavramlarından hangisine sokulacağı konusunda tereddütler doğmaktadır. Aynı kişinin zaman zaman amatör, zaman zaman profesyonel bir davranışa girdiği görülmektedir. Profesyonellik mesleği, saygıyı ve ahlaklı olmayı gerektirir. Bir kimsede profesyonel zihniyet hâkimse, o kimse profesyoneldir. Diğer taraftan, transfer edilen bazı yabancı sporcuların esas faaliyet alanı dışında ithalat-ihracat şirketlerine sahip olmaları, iş adamı niteliğine bürünmeleri, profesyonel sporcu sıfatlarını ikinci plana düşürmektedir (Erkal M.E, ve ark.1998)

Amatör ve profesyonel ayrımının, siyasi rejimleri farklı ülkelerle karşılaştırılması ve ele alınması yanıltıcı olabilir. Amatör ve profesyonel olmanın kriterleri, farklı siyasi rejimlerde değişmektedir. Mesela, bir zamanların "demir perde" ülkelerinde profesyonellik kabul edilmemekteydi. Ancak, bir Doğu Alman yüzücüye, bir Sovyet güreşçiye ve atlete sportif faaliyet dolayısıyla yarattığı siyasi propaganda için tanınan maddi imkânlar, o sporcuyu bu ülkelerde yeni imtiyazlı sınıf içine sokmaktadır. Demokrasi ile yönetilen ülkelerdeki amatörlük anlayışı ile ters

düşen bu maddi imkânların, amatörlükle bağdaşması mümkün değildir. Bu bakımdan, geçmişte Doğu Alman ve Batı Alman takımı oyuncuları profesyoneldir (aralarında amatör de bulunabilir), Doğu Alman futbolcularının ise hepsi amatördür şeklinde düşünmek en azından eksik ve yanlış değerlendirmedir. Doğu Alman takımında da siyasi rejime özgü profesyoneller yer alabilir. Tabii ki iki Almanya'nın birleşmesi çok şeyi de değiştirmiştir (Erkal M.E, ve ark.1998).

Ülkemizde profesyonelliğin gerektirdiği kurallara bazı profesyonel sporcuların uymamasının, dolayısıyla performanslarının düşük olmasının sebepleri arasında hak ve sorumluluk düzeninin belirli mevzuat kapsamına alınmaması ve müesseseleşmemesi önemli bir yer tutar. Profesyonellerin tabi olacakları mevzuatın yeterince gelişmemiş olmasının yanı sıra, sosyal güvenliğe kavuşamayışını da göz önünde tutmak gerekir (Erkal M.E, ve ark.1998).

Transfer alacaklarının peşin ödenmesi, sporcuyu işinden soğutmakta ve gevşetmektedir. Aslında amatör olarak faaliyet gösterilen spor dalının meslek olarak seçilmemiş olmasını, bu faaliyetin devamlı gelir amaçlı olmaması şeklinde anlamalıyız. Milletlerarası Olimpiyat Komitesince verilmesi uygun görülen bazı gelirler, spor malzemesi, araç ve gereç, kamp ve müsabaka esnasında yapılan ikamet, beslenme, ulaşım, tesislerden yararlanma, antrenman ve sağlık hizmetleri, geleneksel oyun ve yarışmalarda para ve mal olarak verilen ödüllerle sınırlı masraflar karşılığında verilen para ve mallar amatörlüğü engellemez (Erkal M.E, ve ark.1998).

Öte yandan amatörlük kavramı ve anlayışı bakımından son yıllarda önemli gelişmeler olmuştur. Nitekim 1976 Montreal Olimpiyatlarında müşahede edilen gerçek şudur: Artık Uluslararası Olimpiyat Komitesince tarif edilen amatörlük vasfına uygun sporcuya rastlamak oldukça güçtür. Bir yeni kavram doğmuştur. O da mesleği spor alan sözde amatör yarışmacılardır. Bu rekortmenlere bazı devletlerde, profesyonel sporculara sağlanamayan maddi ve teknik yardım yapıldığı da bilinmektedir (Erkal M.E, ve ark.1998).

Günümüzde, spor alanında en gelişmiş ülkeler, profesyonellik-amatörlük tartışmasından çok, sporu bir bütün olarak ele almakta ve temel hedef olarak da uluslararası propagandalarını maksimum seviyede tutmak için stratejiler tespit etmektedirler. Esasen gizli profesyonelliğin tam olarak yerleştiği bir zamanların Doğu Bloku ülkelerinin çoğunluğu bu metodu benimsemişti. Batı ülkeleri de bu metodu benimseyerek uygulamaya geçmektedirler (Erkal M.E, ve ark.1998).

Milletlerarası alanda yaygın olarak görülen bir amatörlük tipi de, spor araç-gereç yapımcıları ile yarış düzenleyicilerinden çeşitli şekilde maddi destek görülmesi ve bu şekilde reklam yapılmasıdır. Bunun yanı sıra, müesseselerin spora çeşitli sebeplerle el atmaları sonucu doğan müessese kulüpçülüğüne dayanan amatörlüğü de belirtmeden geçemeyiz (Erkal M.E, ve ark.1998).

2.15. Spordan Beklentiler

Beklentilerin sporun ve sporcunun gelişmesinde önemli bir rol oynadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Spordan beklenenler içinde, fiziksel ve sosyal beklentiler ile ruhsal ve psikolojik beklentilerde önemli bir yer tutmaktadır.

2.15.1. Fiziksel Beklentiler

Hareket, insanın doğasında vardır ve bu sistemin temelini kaslar ve iskelet oluşturur. Sportif etkinlikler normal kas ve kemik gelişimi için zorunlu olmaktadır.

Aynı zamanda sportif etkinlikler, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokunun esnekliğini artırmakta, kemikleri ve bağ dokuyu baskı ve gerginliklere karşı güçlendirmektedir. Sportif etkinlikler, düzenli yapıldığında organizmanın fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını ve buna bağlı olarak da iç organların fonksiyonlarını geliştirir (Erkal M.E, ve ark.1998).

2.15.2. Sosyalleşme Beklentisi

Bir insanın yaşamı sosyal bir grupta başlar ve bir sosyal grup içinde sona erer. Birey kendi gereksinimleri karşılama ve yaşamını devam ettirmek için başkalarının yardımına, desteğine ve işbirliğine gereksinim duyar (Öztürk F, 1998).

Günümüzde her yaşta insanı ilgilendiren ve doğal bir gereksinim olan spor etkinlikleri, fertlerin yapısal özellikleri ve yeteneklerine göre değişik uygulama tekniklerini içeren ve tüm toplumu ilgilendiren bir sektör haline gelmiştir (Kale R.ve Ersen E, 2003).

Çocukluktan yetişkinliğe başarılı bir geçiş; biyolojik, psikolojik sosyal gelişimin bir arada olmasıyla gerçekleşir. “Sosyal gelişme, kişinin içinde yaşadığı toplum tarafından kabul edilir tarzda davranmayı öğrenme süreci demektir” (Kılıçgil E, 1998).

Spor, bireyin kültürel, moral ve inanç değerlerini geliştiren, şahsi karakter özelliklerini gerçekleştiren sosyalizasyon fonksiyonuna sahip önemli bir araçtır. Spor, bu fonksiyonu aşağıdaki şekilde yerine getirir (Kale R.ve Ersen E, 2003).

Spor, sosyal normlar, kurallar ve düzenlemeleri öğrenmede, bunları kendi kural ve sistemi içinde ele almada önemli bir olgudur. Bu nedenle, sporda saptırılmış davranış, kural ihlallerinden dolayı sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve bireyin sosyalleşmesinde önemli bir deney alanıdır. Sporda dayanışma, ortak ve birlikte hareket etme gibi grup uyumu ile ilgili sosyal davranış biçimleri öğrenilir. Diğer yandan başka gruplarla arkadaşlık, nezaket özellikleri geliştirilir. Spor, bireyin yetersiz toplumsal özelliklerini ortadan kaldıran ve bu olumsuzlukları dengeleyen bir alandır (İkizler C.H, 2000).

2.15.3. Psikolojik Beklentiler

Spordan beklenen bir diğer yarar ise psikolojik faydalardır. Her Şeyden önce, dőzenli olarak yapılan spor, psikolojik olarak birtakım deęiŐikliklere yol amaktadı. Ruhsal sağlığın parametreleri arasında sayılan durum, kayęı, depresyon ve benlik algısına yardımcı olmaktadır. Başarılı olma ihtiyacı, önemli motivasyon nedenlerindedir ve doyurulması gerekir. Sık yaŐanan olumsuz tecrőbeler, kişilik geliŐimine ket vurur ve özgőveni zedeler. Kendisine yeteri kadar gővenmemesi nedeniyle bireyin birtakım hareketleri yapmaktan kaçınması, hareket gelişmesinde ilerlemesini engelleyecek ve bu da kendisine yönelik gővensizlięini ve kayęılarını artıracaktır. Hareket geliŐiminin, psikolojik gelişimin hem etkeni hem de sonucu olduğunu söyleyebiliriz (İkizler C.H, 2000).

2.15.4. Zihinsel Beklentiler

Zihinsel faaliyetlerin çok yoğun bir hızla ilerlediği bu gőn, sporun gösterdiği faydaların yőksek beklentilere dőnőmesi açısından da önemlidir. Sporda becerilerin kazanılması otomatik değildir, őęrenilir. Bu nedenle bireyin, őęrenmesini sağlayan zihinsel malzemeye gereksinimi vardır. Becerilerin őęrenilmesi öncelikle beyin ile kaslar arasında bir koordinasyon kurulmasını, bunun yanı sıra zihinsel uyanıklılık, hazırlık ve çabayı da gerektirir. Becerinin őęrenilmesi yalnız o beceriye ilişkin dőŐünmeyi değil, buna bağlı olarak kurallar, teknikler, yőntemler ve terimlerin de őęrenilmesini içerir. Spor etkinlikleri aracılığıyla birey, sağlık ilkelerini ve hareketin yaŐamdaki önemini kavrar. Bu gerçeklere ilişkin bilgi birikimi ile etkinlikler yeni bir anlam kazanacak, bu da her bir bireyin daha sağlıklı ve amaçlı yaşam sőrdürmesine yardımcı olacaktır (Aracı H, 2001)

2.15.5. Sağlık Beklentisi

Sağlıklı yaşam ve bunu gerçekleştirme isteği, doğal yapının bozulduğu bu günün dünyasında sporla sağlanmak istenmektedir. Düzenli spor faaliyetleri sonunda sağlığımızda ne gibi değişikliklerin olduğunu açıklayabilmek için, öncelikle sağlık kavramının tanımının yapılması gerekir. Çağdaş yaklaşıma göre sağlık, insanın fiziksel, psikolojik ve sosyal iyilik halidir (İkizler C.H, 2000). Yaşadığımız bu çağda şehirleşme hızla artmış ve teknolojinin gelişmesine bağlı olarak toplumlarda endüstrileşme ve çarpık yapılaşmanın getirdiği sosyo-ekonomik, kültürel problemlerle birlikte psikolojik gerginliğe sebep olan faktörler de (gürültü, yoğun trafik vs.) ortaya çıkmıştır (Zorba E, 2001).

İnsanın doğal yapısına uymayan bir yaşam biçimi ile birlikte stresler, solunum ve dolaşım sistemi hastalıkları, özellikle gelişmiş ülkelerde başta gelen ölüm nedenleri arasındadır. Spor, insanın karşısına dikilen bu tehlikelere karşı stresten uzak ve dinamik tutan bir ortam yaratarak sağlıklı yaşam biçimiyle koruyucu tıbbı yardımcı olmaktadır (Öztürk F, 1998).

2.15.6. Serbest Zaman Değerlendirme Beklentisi

Regretil faaliyetlerin doğru değerlendirilmesi sonucu insanoğlunun, kazancının ve psikolojik durumunun iyi bir hal alması, serbest zaman etkinliklerinin önemini arttırmıştır. Serbest zamanın değerli olarak kullanılması ailede başlar. Bir ailenin, bireylerine öğreteceği serbest zaman değerlendirme faaliyetleri, genellikle o ailenin ekonomik düzeyine bağlıdır. Bizim ülkemizde genellikle bu faaliyetlere katılmada anne ve baba, çocuğun isteğinden çok, kendi isteklerini kabul ettirme biçimiyle etkili olmaktadır (KILCIGİL E.,1998). Eğlenme ve dinlendirme işlevinin yanı sıra eğitim işlevini de üstlenen etkili serbest zaman yönlendirilmesi, çocukların toplumsallaşması ve kişilik gelişimini sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır (Kılbaş Ş, 2001).

III. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, verilerin toplanması ve istatistiksel analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı olarak Ankara ilinde futbol oynayan futbolcuların sporu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentilerini belirlemeye yönelik bu araştırma, tarama modelinde betimsel araştırmadır. "Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır" (Karasar, 1994). Teorik bilgiler arşiv taraması yoluyla, saha çalışması da anket uygulaması ile yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni

Bu araştırmanın evrenini, 2011 yılında Ankara ilinde, Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı liglerde futbol oynayan 11100 amatör ve 396 profesyonel futbolcu oluşturmaktadır.

3.3.Örneklem

Amatör ve profesyonel sporcular için ayrı ayrı örneklem alınmıştır. 11100 sayıda amatör sporcu sayısı için evreni temsil yeterliliğine sahip örneklem büyüklüğü 260 kişi; 396 sayıda profesyonel sporcu için örneklem büyüklüğü 160 kişidir.

3.4. Veri Toplama Teknikleri

Kişisel bilgi formu, araştırmacı tarafından hazırlanmış olup, örnekleme yer alan sporcuların takımı, medeni durumu, yaşı, futbol yaşı, futboldan edindiği yıllık kazanç ve eğitim durumlarını belirlemeye yönelik soruları kapsamaktadır. İleriye dönük beklenti düzeylerini saptamak için, katılımcılara ön değerlendirme soruları açık uçlu olarak sorulmuştur. Sorulara verilen cevaplardan yola çıkarak anket soruları oluşturulmuş, anket formu, alan uzmanlarının (Yrd. Doç. Dr. Serkan ATEŞ ve Öğr. Gör. Abdullah YILMAZ) görüşüne sunulmuştur. Öneriler doğrultusunda ankete son şekli verilmiş ve 55 kişiden oluşan bir ön gruba uygulanarak, elde edilen sonuçlar üzerinden güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Anketin uygulanması ve verilerin toplanması bizzat araştırmacının kendisi tarafından yapılmıştır.

Ankara ilinde Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı liglerde amatör ve profesyonel olarak futbol oynayan ve rastgele seçilen örneklem sayısından daha fazla anket dağıtılmış (644); bunlardan 443 tanesi geri dönmüş ve 425 tanesi geçerli kabul edilip değerlendirmeye alınmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin yüzde (%), frekans (f), aritmetik ortalama (\bar{X}) analizleri yapılmıştır. Sporcuların sorulara katılma düzeyinin belirlenmesinde dikkate alınacak \bar{X} aritmetik ortalama aralıkları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge.1. Ölçek Ağırlıkları

Verilen Ağırlık	Seçenek	Sınır
1	Hiç Katılmıyorum	0,01—1,00
2	Katılmıyorum	1,01—2,00
3	Kararsızım	2,01—3,00
4	Katılıyorum	3,01—4,00
5	Tamamen Katılıyorum	4,01—5,00

Amatör ve profesyoneller arasındaki cevapların analizinde t-testi, çoklu grup karşılaştırmalarında ise tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) kullanılmıştır. Yapılan yorumlarda anlamlılık düzeyi $(p) < 0.05$ olarak belirlenmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde toplanan verileri çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Ankara ilinde Türkiye Futbol Federasyonu'na bağlı olarak futbol oynayan sporcuların kişisel özellikleri Tablo 4.1'de verilmiştir.

Tablo- 4. 1. Kişisel Bilgiler

Kişisel Bilgiler		f	%
Oynadığı Takım	Amatör	260	61,2
	Profesyonel	165	38,8
Medeni Durum	Evli	95	22,4
	Bekâr	330	77,6
Yaş	17 ve altı	38	8,9
	17 - 21 yaş	124	29,2
	22 - 26 yaş	167	39,3
	27 - 31 yaş	84	19,8
	32 ve üstü	12	2,8
Futbol Yaşı	1 - 4 yıl	41	9,6
	5 - 9 yıl	170	40,0
	10 - 14 yıl	188	44,2
	15 - 20 yıl	21	4,9
	21 ve üstü	5	1,2
Futboldan Elde Ettiği Yıllık Kazanç	1.000 TL ve altı	160	37,6
	1.001 – 10.000 TL	85	20,0
	10.001 - 20.000 TL	38	8,9
	20.001 - 50.000 TL	29	6,8
	50.001 - 100.000 TL	101	23,8
	100.000 TL ve üstü	12	2,8
Eğitim Durumu	İlköğretim	28	6,6
	Ortaöğretim	190	44,7
	Ön Lisans	145	34,1
	Lisans	60	14,1
	Lisans Üstü	2	0,5

Tablo 4. 1’de görüldüğü üzere, ankete katılanların %61.2’si amatör, %38,8’i profesyonel sporcudur. Katılımcıların %22,4’ü evli, %77,6’sı bekârdır. Katılımcıların % 39,3’ünün 22-26 yaş Aralığında, %29,2’sinin 17-21 yaş aralığında olduğu, %19,8’inin de 27-31 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Sporcuların futbol yaşlarının ise çoğunlukla 5-14 yıl arasında olduğu (%84,2) görülmektedir.

Sporcuların futboldan elde ettikleri yıllık kazancın çoğunlukla (%58) 10.000 TL’nin altında olduğu görülmektedir. Bu durumda futbolcuların çoğunun yetersiz ücretlerle yıl boyunca spor yaptıkları düşünülebilir. Ancak %26lık bir kesimin 50000 TL üzerinde gelir elde etmesi, futbolcuların dörtte birinin oldukça iyi para kazandığının bir göstergesi olarak ta görülebilir.

Sporcuların çoğunlukla ortaöğretim (%44,7) ve ön lisans (34,1) mezunu oldukları görülmektedir. Sadece yaklaşık %15’lik bir kesimin lisans ve lisansüstü eğitim almış olması ise dikkatle değerlendirilmelidir. Üniversite eğitimi alanların oranının düşük olması, iyi futbolcuların kısa zamanda iyi para kazanmak amacıyla eğitimlerini erken sonlandırdıkları şeklinde düşünülebilir.

Sporcuların amatör ve profesyonellik durumlarına göre, kişisel bilgilerinin dağılımı Tablo 4. 2’de verilmiştir.

Tablo- 4. 2. Amatör ve Profesyonellik Durumuna Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

		Amatör		Profesyonel	
		f	%	f	%
Medeni Durum	Evli	59	22,7	36	21,8
	Bekâr	201	77,3	129	78,2
Yaş	17 ve altı	31	11,9	7	4,2
	17 - 21 yaş	105	40,4	19	11,5
	22 - 26 yaş	86	33,1	81	49,1
	27 - 31 yaş	30	11,5	54	32,7
	32 ve üstü	8	3,1	4	2,4
Futbol Yaşı	1 - 4 yıl	38	14,6	3	1,8
	5 - 9 yıl	146	56,2	24	14,5

	10 - 14 yıl	59	22,7	129	78,2
	15 - 20 yıl	14	5,4	7	4,2
	21 ve üstü	3	1,2	2	1,2
Futboldan Elde Ettiği Yıllık Kazanç	1.000 TL ve altı	159	61,2	1	0,6
	1.001 - 10.000 TL	77	29,6	8	4,8
	10.001 - 20.000 TL	23	8,8	15	9,1
	20.001 - 50.000 TL	1	0,4	28	17,0
	50.001 - 100.000 TL	0	0,0	101	61,2
	100.000 TL ve üstü	0	0,0	12	7,3
Eğitim Durumu	İlköğretim	22	8,5	6	3,6
	Ortaöğretim	147	56,5	43	26,1
	Ön Lisans	40	15,4	105	63,6
	Lisans	51	19,6	9	5,5
	Lisans Üstü	0	0,0	2	1,2

Tablo 4. 2'de görüldüğü üzere Ankete katılanların %61,2'si amatör %38,8'i profesyonel sporcudur. Amatör futbolcuların %22,7'si evli iken bu oran profesyonellerde %21,8'dir. Bekâr sporcular ise amatör grubun %77,3'ünü oluştururken profesyonellerin %78,2'si bekârdır. Amatör ve profesyonel oyuncular yaş gruplarına göre karşılaştırıldığında ise amatörlerin büyük çoğunluğunu 17-21 yaş (%40,4) ile 22-26 yaş (%33,1) oluştururken, profesyonellerde çoğunluğu 22-26 yaş (%49,1) ile 27-31 yaş (%32) oluşturmaktadır. Futbol yaşına bakıldığında amatör futbolcuların %56,2 (5-9 yıl) ile %22,7 (10-14 yıl) arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Profesyonel futbolcularda bu oranın %78,2 (10-14 yıl ile %14,5 yıl arasında) gibi bir yoğunluk olduğu görülmüştür. Yıllık kazanç karşılaştırılması söz konusu olduğunda, amatör futbolcuların %61,2'sinin 1000 TL ve altında ve %29,6'sının ise 1001-10.000 TL arasında yıllık kazanç elde ettiğini görüyoruz. Buna karşılık profesyonel futbolcuların %61,2'sinin 50.001-100.000 TL ve %17'sinin de 20.001 ile 50.000 TL arasında yıllık kazanç elde ettiğini görebiliyoruz. Amatör futbolcuların eğitim durumu ise %56,5 ortaöğretim, %19,6 lisans, %15,4 ön lisans şeklinde sıralanırken, profesyonel futbolcularda bu oran %63,6 ön lisans, %26,1 ortaöğretim olarak görülmektedir. Profesyonellerin amatörlere oranla daha fazla futbol ile zaman geçirdiği, kazançlarının futbolla zaman geçirmeleriyle doğru orantılı

olarak arttığı tabloda görülebilmektedir. Futbol oynayarak geçirilen zamanın artması ile birlikte, futboldan edinilen yıllık kazancında artacağı düşüncesinin futbolcularda oluştuğu düşünülebilir.

Sporcuların medeni durumlarına göre kişisel bilgilerinin dağılımı Tablo 4. 3'de verilmiştir.

Tablo- 4. 3. Medeni Duruma Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

		Evli		Bekar	
		f	%	f	%
Takım	Amatör	59	62,1	201	60,9
	Profesyonel	36	37,9	129	39,1
Yaş	17 ve altı	0	0,0	38	11,5
	17 - 21 yaş	5	5,3	119	36,1
	22 - 26 yaş	35	36,8	132	40,0
	27 - 31 yaş	47	49,5	37	11,2
	32 ve üstü	8	8,4	4	1,2
Futbol Yaşı	1 - 4 yıl	4	4,2	37	11,2
	5 - 9 yıl	27	28,4	143	43,3
	10 - 14 yıl	52	54,7	136	41,2
	15 - 20 yıl	8	8,4	13	3,9
	21 ve üstü	4	4,2	1	0,3
Futboldan Elde Ettiği Yıllık Kazanç	1.000 TL ve altı	30	31,6	130	39,4
	1.001 - 10.000 TL	22	23,2	63	19,1
	10.001 - 20.000 TL	8	8,4	30	9,1
	20.001 - 50.000 TL	1	1,1	28	8,5
	50.001 - 100.000 TL	27	28,4	74	22,4
	100.000 TL ve üstü	7	7,4	5	1,5
Eğitim Durumu	İlköğretim	7	7,4	21	6,4
	Ortaöğretim	42	44,2	148	44,8
	Ön Lisans	37	38,9	108	32,7
	Lisans	8	8,4	52	15,8
	Lisans Üstü	1	1,1	1	0,3

Tablo 4. 3'te görüldüğü üzere, 17 yaş ve altındaki sporcular evli değildir. En yüksek evlilik oranı ise %49,5 ile 27-31 yaş grubunda görülmektedir. Bu yoğunluğu %36,8 ile 22-26 yaş grubu izlemektedir. Sporcuların futbol yaşının ise yaklaşık %55'lik bir oranla 10-14 yıl arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu grubu %28,4 ile 5-9 yıl futbol oynayan sporcular takip etmektedir. Medeni durum ve futbol yaşının birbiri ile paralel bir bağlantısı olduğu ve sporcuların evlilik için belirli bir yaş beklemeyi tercih ettikleri tabloda görülmektedir. Sporcuların yıllık kazançları ile evlilik oranları karşılaştırıldığında ise ters yönde bir bağlantı görülmektedir. Futboldan edinilen yıllık kazancın artışı ya da belirli bir düzeyin üstüne çıkışı sonrasında evlilik kararı ve güven duygusu ile evlenme isteği bağdaşabilecekken; evli sporcuların %31,6'lık bir oranının en alt kazanç seviyesinde bulunması bu durumun gerçekleşmediğini gösteriyor. Evli ve yıllık 10000 TL altında gelir elde edenlerin oranı ise %23,2'dir.

Sporcuların eğitim durumlarına göre medeni hallerine bakıldığında ise evlenme yoğunluğunun %44,2 ile ortaöğretim mezunları ve hemen arkasından %38,9 ile ön lisans mezunlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Aynı yoğunluk yakın yüzdelerle, bekâr olanlarda da benzer oranlara sahiptir.

Sporcuların yaş durumlarına göre kişisel bilgilerinin dağılımı Tablo 4. 4'de verilmiştir.

Tablo- 4. 4. Yaş Durumuna Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

		17 ve altı		17 - 21 yaş		22 - 26 yaş		27 - 31 yaş		32 ve üstü	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Takımınız	Amatör	31	81,6	105	84,7	86	51,5	30	35,7	8	66,7
	Profesyonel	7	18,4	19	15,3	81	48,5	54	64,3	4	33,3
Medeni Durumuz	Evli	0	0,0	5	4,0	35	21,0	47	56,	8	66,7
	Bekar	38	100,0	119	96,0	132	79,0	37	44,0	4	33,3

Futbol Yaşınız	1 - 4 yıl	18	47,4	18	14,5	3	1,8	1	1,2	1	8,3
	5 - 9 yıl	13	34,2	89	71,8	56	33,5	11	13,1	1	8,3
	10 - 14 yıl	5	13,2	13	10,5	106	63,5	60	71,4	4	33,3
	15 - 20 yıl	2	5,3	4	3,2	2	1,2	12	14,3	1	8,3
	21 ve üstü	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	41,7
Futboldan Elde Ettiğiniz Yıllık Kazanç	1.000 TL ve altı	27	71,1	76	61,3	37	22,2	15	17,9	5	41,7
	1.001 - 10.000 TL	6	15,8	31	25,0	35	21,0	12	14,3	1	8,3
	10.001 - 20.000 TL	5	13,2	7	5,6	18	10,8	3	3,6	5	41,7
	20.001 - 50.000 TL	0	0,0	4	3,2	22	13,2	3	3,6	0	0,0
	50.001 - 100.000 TL	0	0,0	6	4,8	54	32,3	40	47,6	1	8,3
	100.000 TL ve üstü	0	0,0	0	0,0	1	0,6	11	13,1	0	0,0
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	9	23,7	9	7,3	4	2,4	4	4,8	2	16,7
	Ortaöğretim	28	73,7	79	63,7	53	31,7	23	27,4	7	58,3
	Ön Lisans	1	2,6	14	11,3	79	47,3	50	59,5	1	8,3
	Lisans	0	0,0	22	17,7	31	18,6	6	7,1	1	8,3
	Lisans Üstü	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,2	1	8,3

Tablo 4. 4'te görüldüğü üzere, 17 ve altı yaş sporcuların bulunduğu aralıktaki yoğunluk, amatör futbolcularda %81,6 iken profesyonel futbolcularda bu oran %18,4 olarak görülmektedir. Bu oranlara yakın oranlar 17-21 yaş aralığında da benzer şekilde görülmektedir. Diğer taraftan 27-31 yaş grubunda profesyonel futbolcuların yoğunluğu amatörlere oranla daha fazladır (Amatör %35,7- Profesyonel %64,3). Buradan bakarak profesyonel olmanın, belirli bir yaş ile birlikte gerçekleştiğini görebiliriz. Yaş gruplarına göre evlilik oranları incelendiğinde, evli olanların 27-31 ile 32 ve üstü yaş gruplarında yoğunlaştığını görebilmek mümkündür. Burada ise evlilik için sporcuların belirli bir yaş ve olgunluğu tercih ettiği düşünülebilir.

Futbol yaşına bakıldığında ise, yaşla doğru orantılı olarak futbol yaşının da arttığı görülmektedir. Futboldan edinilen yıllık kazancın yaşlarla karşılaştırılmasında ise 22-26 (50.001-100.000 TL %32,3) ve 27-31(50.001-100.000 TL %47,6) yaş gruplarının edinilen kazançlarda yüksek oranlarla yer aldıkları görülmektedir. Eğitim durumları, yaş grupları ile karşılaştırıldığında ise, 17 yaş ve altında ilköğretimde

okuyan oranı %23,7 iken orta öğretimde okuma oranı %73,7 ve ön lisans okuma oranı %2,6 olarak görülmektedir. Ortaöğretim ve ön lisans öğreniminde genel bir yığılma görülürken, lisans öğreniminde en yüksek payı 17-21(%17,7) ve 22-26 (%18,6) yaş grupları almaktadır. Lisansüstü eğitimde ise %8,3 ile 32 ve üstü yaş grubunda ağırlık olduğu görülmektedir. Eğitim durumları incelendiğinde, amatör ve profesyonel sporcuların üst düzey eğitim almadıkları ya da almadıkları görülebilir. Günümüz futbolunda oluşan sorunların, sporcuların eğitim oranlarını artırarak, onlara daha geniş açılar ile çevrelerini gözlemlene fırsatları sunarak aşılabileceği düşünülebilir.

Sporcuların futbol yaşlarına göre kişisel bilgilerinin dağılımı Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo- 4. 5. Futbol Yaşı Durumuna Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

		1 - 4 yıl		5 - 9 yıl		10 - 14 yıl		15 - 20 yıl		21 ve üstü	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Takımınız	Amatör	38	92,7%	146	85,9%	59	31,4%	14	66,7%	3	60,0%
	Profesyonel	3	7,3%	24	14,1%	129	68,6%	7	33,3%	2	40,0%
Medeni Durumuz	Evli	4	9,8%	27	15,9%	52	27,7%	8	38,1%	4	80,0%
	Bekar	37	90,2%	143	84,1%	136	72,3%	13	61,9%	1	20,0%
Yaşımız	17 ve altı	18	43,9%	13	7,6%	5	2,7%	2	9,5%	0	0,0%
	17 - 21 yaş	18	43,9%	89	52,4%	13	6,9%	4	19,0%	0	0,0%
	22 - 26 yaş	3	7,3%	56	32,9%	106	56,4%	2	9,5%	0	0,0%
	27 - 31 yaş	1	2,4%	11	6,5%	60	31,9%	12	57,1%	0	0,0%
	32 ve üstü	1	2,4%	1	0,6%	4	2,1%	1	4,8%	5	100,0%
Futboldan Elde Ettiğiniz Yıllık Kazanç	1.000 TL ve altı	33	80,5%	88	51,8%	27	14,4%	10	47,6%	2	40,0%
	1.001 - 10.000 TL	5	12,2%	56	32,9%	20	10,6%	3	14,3%	1	20,0%
	10.001 - 20.000 TL	3	7,3%	10	5,9%	19	10,1%	4	19,0%	2	40,0%

	20.001 - 50.000 TL	0	0,0%	7	4,1%	21	11,2%	1	4,8%	0	0,0%
	50.001 - 100.000 TL	0	0,0%	4	2,4%	94	50,0%	3	14,3%	0	0,0%
	100.000 TL ve üstü	0	0,0%	5	2,9%	7	3,7%	0	0,0%	0	0,0%
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	11	26,8%	7	4,1%	8	4,3%	1	4,8%	1	20,0%
	Ortaöğretim	24	58,5%	111	65,3%	41	21,%	12	57,1%	2	40,0%
	Ön Lisans	5	12,2%	24	14,1%	110	58,5%	6	28,6%	0	0,0%
	Lisans	1	2,4%	27	15,9%	29	15,4%	2	9,5%	1	20,0%
	Lisans Üstü	0	0,0%	1	0,6%	0	0,0%	0	0,0%	1	20,0%

Tablo 4. 5'te görüldüğü üzere, sporcuların bulunduğu takımlar ile futbol yaşları karşılaştırıldığında, amatör futbolcuların oranlarının, 10-14 yaş grubu dışındaki tüm gruplarda profesyonel futbolculara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. 10-14 yıl futbol oynama süresi amatör oyuncularda %31,4 iken, profesyonel oyuncularda bu oran %68,6 olarak görülebilmektedir. Profesyonel olma hedefi ile spor yapan futbolcuların, bu yaş gruplarında yoğunlaşmış olması, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p<0.05$) olarak görülmektedir. Ayrıca amatör futbol oynayan sporcuların 10-14 yıl spor yaparak futbol yaşına ulaşmaları durumunda profesyonel olmaya yakın olacakları da düşünülebilir.

Medeni durum ve futbol yaşı karşılaştırıldığında ise, futbol yaşı ile doğru orantılı olarak evlenme oranlarının da arttığı görülebilmektedir. En yoğun evlilik oranı %80 ile 21 ve üstü futbol yaşında görülürken, en yoğun bekâr olma oranı %90,2 ile 1-4 futbol yaşı aralığında görülmektedir. Yaş ve futbol yaşı karşılaştırılması yapıldığında, yaş ilerlediğinde futbol yaşının da ilerlediği söylenebilmektedir. Futboldan edinilen yıllık kazanç ve eğitim durumları ile futbol yaşı karşılaştırıldığında, 10-14 futbol yaşında, eğitim durumu ve futboldan edinilen yıllık kazanç oranlarında artış olduğu görülebilmektedir.

Futboldan edinilen kazançta göre kişisel bilgilerin dağılımı Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo- 4. 6. Futboldan Edinilen Yıllık Kazanca Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

		1.000 TL ve altı		1.001 - 10.000 TL		10.001 - 20.000 TL		20.001 - 50.000 TL		50.001 - 100.000 TL		100.000 TL ve üstü	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Takımınız	Amatör	159	99,4	77	90,	23	60,5	1	3,4	0	0,00	0	0,0
	Profesyonel	1	0,6	8	9,4	15	39,5	28	96,6	11	100	12	100,
Medeni Durumuz	Evli	30	18,8	22	25,	8	21,	1	3,4	27	26,7	7	58,3
	Bekâr	130	81,3	63	74,	30	78,	28	96,6	74	73,3	5	41,7
Yaşınız	17 ve altı	27	16,9	6	7,1	5	13,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	17 - 21 yaş	76	47,5	31	36,	7	18,4	4	13,8	6	5,9	0	0,0
	22 - 26 yaş	37	23,1	35	41,2	18	47,4	22	75,9	54	53,5	1	8,3
	27 - 31 yaş	15	9,	12	14,1	3	7,9	3	10,3	40	39,6	11	91,0
	32 ve üstü	5	3,1	1	1,2	5	13,2	0	0,0	1	1,0	0	0,0
Futbol Yaşınız	1 - 4 yıl	33	20,6	5	5,9	3	7,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	5 - 9 yıl	88	55,0	56	65,9	10	26,3	7	24,1	4	4,0	5	41,7
	10 - 14 yıl	27	16,9	20	23,5	19	50,0	21	72,4	94	93,1	7	58,3
	15 - 20 yıl	10	6,3	3	3,5	4	10,5	1	3,4	3	3,0	0	0,0
	21 ve üstü	2	1,3	1	1,2	2	5,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Eğitim Durumunuz	İlköğretim	18	11,3	4	4,7	6	15,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Ortaöğretim	100	62,5	47	55,3	12	31,6	7	24,1	18	17,8	6	50,0
	Ön Lisans	21	13,1	17	20,0	4	10,5	20	69,0	78	77,2	5	41,7
	Lisans	21	13,1	17	20,0	15	39,5	2	6,9	5	5,0	0	0,0
	Lisans Üstü	0	0,0	0	0,0	1	2,6	0	0,0	0	0,0	1	8,3

Tablo 4. 6’da görüldüğü üzere, futboldan edinilen yıllık kazancın en düşük olduğu miktarın (1.000TL ve altı yıllık kazanç) amatör futbol oynayan sporcularda (%99,4) yoğunlaştığı görülmektedir. Paralel şekilde en yüksek ücret kazanımı söz konusu olduğunda ise yoğunluğun profesyonel futbolcularda olduğu (20.001-50.000 TL. % 96,6, 50.001-100.000 TL. % 100 ve 100.000 TL. ve üstü %100)

görülmektedir. Futboldan edinilen yıllık kazancın medeni duruma etkisini incelediğimizde çıkan sonuç %26,7 ile 50.001-100.000 TL ve %58,3 ile 100.000 TL ve üstünde yıllık kazanç sağlayanların evli oldukları şeklinde görülmektedir. Bu durum sporcuların kazançlarını belirli bir düzeye ulaştırdıktan sonra evlenmeyi tercih ettiklerini açıklayabilir. Sporcuların yaşları ile futboldan elde ettikleri kazançlar karşılaştırıldığında 22-26 yaş grubunun kazancının (%75,9-%41,2-%47,4-%53,5), diğer yaş gruplarına oranla daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Sadece %47,5 ile 17-21 yaş grupları arasında benzer yönde olumsuz bir yoğunluk olduğu görülebilir. Diğer tablolarda ulaştığımız sonuçlara paralel olarak, aktif olarak spor yapan futbolcuların kazanç edinme yaşlarının 22-26 yaş grubu olduğunu görebiliriz.

Futbol yaşı ve futboldan edinilen yıllık kazanç karşılaştırıldığında ise 5-9 ile 10-14 yıl futbol oynamış sporcularda yıllık kazanç açısından bir yoğunluk olduğu söylenebilir. Eğitim durumu ile yıllık kazanç karşılaştırmasında da ön lisans mezunlarının ve orta öğretim mezunlarının yoğun olduğu görülebilmektedir. Özellikle yıllık kazancın 10.000 TL'nin üstünde olduğu durumlarda ön lisans mezunlarının yoğun olduğu (%69,0-%77,2) görülmektedir. Tablo tekrar incelendiğinde yüksek lisans mezunlarının azlığı görülebilecektir. Toplam katılımın içinde sadece 2 yüksek lisans mezununun bulunması sporcularımızın eğitime yönlendirilmesi ve yeterliliklerinin artırılması açısından önemli bir eksiklik olarak düşünülebilir.

Eğitim durumuna göre kişisel bilgilerin dağılımı Tablo 4. 7'de verilmiştir.

Tablo- 4. 7. Eğitim Durumuna Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

		İlköğretim		Ortaöğretim		Ön Lisans		Lisans		Lisans Üstü	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Takımınız	Amatör	22	78,6	147	77,4	40	27,6	51	85,0	0	0,0
	Profesyonel	6	21,4	43	22,6	105	72,4	9	15,0	2	100,0
Medeni Durumuz	Evli	7	25,0	42	22,1	37	25,5	8	13,3	1	50,0
	Bekar	21	75,0	148	77,9	108	74,5	52	86,7	1	50,0
Yaşınız	17 ve altı	9	32,1	28	14,7	1	0,7	0	0,0	0	0,0
	17 - 21 yaş	9	32,1	79	41,6	14	9,7	22	36,7	0	0,0
	22 - 26 yaş	4	14,3	53	27,9	79	54,5	31	51,7	0	0,0
	27 - 31 yaş	4	14,3	23	12,1	50	34,5	6	10,0	1	50,0
	32 ve üstü	2	7,1	7	3,7	1	0,7	1	1,7	1	50,0
Futbol Yaşınız	1 - 4 yıl	11	39,3	24	12,6	5	3,4	1	1,7	0	0,0
	5 - 9 yıl	7	25,0	111	58,4	24	16,6	27	45,0	1	50,0
	10 - 14 yıl	8	28,6	41	21,6	110	75,9	29	48,3	0	0,0
	15 - 20 yıl	1	3,6	12	6,3	6	4,1	2	3,3	0	0,0
	21 ve üstü	1	3,6	2	1,1	0	0,0	1	1,7	1	50,0
Futboldan Elde Ettiğiniz Yıllık Kazanç	1.000 TL ve altı	18	64,3	100	52,6	21	14,5	21	35,0	0	0,0
	1.001 - 10.000 TL	4	14,3	47	24,7	17	11,7	17	28,3	0	0,0
	10.001 - 20.000 TL	6	21,4	12	6,3	4	2,8	15	25,0	1	50,0
	20.001 - 50.000 TL	0	0,0	7	3,7	20	13,8	2	3,3	0	0,0
	50.001 - 100.000 TL	0	0,0	18	9,5	78	53,8	5	8,3	0	0,0
	100.000 TL ve üstü	0	0,0	6	3,2	5	3,4	0	0,0	1	50,0

Tablo 4. 7’de görüldüğü üzere, eğitim durumu ile takımınız sorusuna verilen yanıtlarda, amatör spor yapan futbolcuların ilköğretim, ortaöğretim ve lisans programlarında (%78,6- %77,4- %85,0) yoğunluk kazandıkları gözlemlenirken, profesyonel olarak spor yapan futbolcuların ise ön lisans ve yüksek lisans programlarında (%72,4 ve %100,0) yoğunluk kazandıkları görülebilmektedir. Buradan yola çıkarak amatör ve profesyonel futbolcuların eğitim durum farklılığının

belirgin olmadığı görülebilir. Sporcu sayıları ile bakıldığında ise yüksek lisans 2, ön lisans ise 105 olarak görülebilmektedir.

Lisans sayısı ise toplamda 60 olduğundan, genel sayı (425) içerisindeki öğrenim düzeyinin yetersiz olduğu görülebilir. Futboldan edinilen yıllık kazanç ile eğitim durumu karşılaştırıldığında ise ilköğretim mezunlarının %64,3'nün 1.000 TL ve altında yıllık kazanç elde ettiğini görebiliriz. Ortaöğretim mezunlarının %52,6'sının 1.000 TL ve altında yıllık kazanç elde ettiğini, ön lisans mezunlarının %53,8'inin 50.001-100.000 TL arası yıllık kazanç elde ettiklerini, lisans mezunlarının %63,3'ünün 1.000 TL ve altı ile 1.001-10.000 TL yıllık kazanç elde ettiklerini görebiliriz. Yüksek lisans mezunlarının ise %100,0'ünün 10.001-20.000 TL ve 100.000 TL ve üstü yıllık kazanç elde ettiklerini düşünebiliriz.

Sporcuların amatörlük veya profesyonellik durumlarına göre, futbolu bıraktıktan sonraki yaşamlarında ileriye dönük beklentilerine ilişkin görüşleri tablo 4. 8'de verilmiştir.

Tablo- 4. 8. Amatör ve Profesyonellik Durumuna Göre İleriye Dönük Beklentiler

Beklentiler	Amatör		Profesyonel		t.	p	
	\bar{X}	S.S	\bar{X}	S.S			
Antrenör Olmak	2,18	1,20	1,79	1,00	3,686	0,000	*
Altyapı Da Antrenörlük Yapıp Yetenekli Gençleri Ülke Futboluna Kazandırmak.	2,38	1,20	1,82	0,96	5,311	0,000	*
Teknik Direktör Olmak.	2,35	1,20	1,93	1,13	3,640	0,000	*
Yurtdışında Antrenörlük İle İlgili Eğitim Almak.	2,76	1,28	2,47	1,40	2,204	0,028	*
Profesyonel Spor Yöneticisi Olmak.	3,16	1,29	2,65	1,44	3,690	0,000	*
Menajer Olmak.	3,29	1,24	2,62	1,48	4,830	0,000	*

Fizyoterapist Olmak.	3,87	1,15	4,39	1,06	-4,832	0,000	*
Yerel-Ulusal Yazılı Basında Çalışmak.	3,75	1,27	4,23	1,19	-3,961	0,000	*
Yerel-Ulusal Görsel Medyada Çalışmak.	3,69	1,27	4,17	1,22	-3,904	0,000	*
Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.	2,78	1,24	3,82	1,39	-7,789	0,000	*
Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek.	2,27	1,18	3,42	1,56	-8,164	0,000	*
Futbol İle Beraber Eğitime Devam Edip, Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak.	2,21	1,20	2,88	1,51	-4,802	0,000	*
Futbol İle Birlikte Eğitime Devam Ederek, Başka Bir Alanda Kendimi Geliştirip, Futbol Yaşamımın Sonunda O Alanda Çalışmak.	2,48	1,29	2,45	1,36	,229	0,819	
Akademik Kariyer Yapmak Ve Üniversitelerde Futbol Eğitime Katkı Yapmak.	2,52	1,24	2,50	1,31	,098	0,922	
Yaş İlerlemiş Olsa Da, Eğitime Ve Kendimi Geliştirmeye Devam Etmek.	2,35	1,16	2,02	0,97	3,140	0,002	*
Futbolda Oluşabilecek (Kulüp-Federasyon-Sporcu) Anlaşmazlıklarını Çözmek Üzere Hukuk Bürosu Açmak.	3,47	1,18	2,71	1,46	5,636	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Ticarete Atılmak İçin Gerekli Parayı Kazanmak.	3,12	1,27	2,01	1,03	9,823	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Yanımda Çalışacak Kişilerle Ülke Ekonomisine Katkıda Bulunmak.	3,45	1,35	2,11	1,07	11,360	0,000	*
Futboldan Bir Beklentim Olmadığı İçin Bir Meslek Edinmek .	3,13	1,34	2,33	1,31	6,105	0,000	*
Bir İşe Girip Yaşamımı Devam Ettirmek.	3,17	1,25	2,28	1,23	7,156	0,000	*
Yurt Dışına Gidip Orada Serbest Çalışmak.	3,37	1,28	3,02	1,57	2,390	0,017	*
Spor Salonu Açmak.	2,82	1,19	2,78	1,47	0,319	0,750	
Halı Saha Tesisi Açıp İşletmek.	2,73	1,19	2,98	1,51	-1,734	0,084	
Spor Malzemeleri Üretim-Satan Bir Ticaret Yapmak.	3,12	1,23	3,08	1,46	0,323	0,747	
Futbolda Temel Eğitim Verebilmek İçin Futbol Okulları Açmak.	2,78	1,21	3,10	1,43	-2,381	0,018	*
Futboldan Kazandığım Paralarla Yatırım Yaparak Geçimimi Sağlamak.	2,71	1,29	2,44	1,31	2,104	0,036	*
Maddi Sorunlarımı Futbol Oynarken Halledip Erken Yaşta Emekli Olmak.	2,78	1,24	2,57	1,26	1,672	0,095	

Küçük Bir Köy Ya Da Kasabaya Yerleşmek.	3,27	1,24	2,50	1,19	6,316	0,000	*
Yardım Derneklerine Üye Olmak Ve Onlara Katkıda Bulunmak.	3,30	1,19	2,35	1,12	8,307	0,000	*
Futboldan Uzak Bir Yaşantı Sürmek.	3,43	1,27	2,42	1,27	7,960	0,000	*
Hobilerime Vakit Ayırmak (Bahçe-Balıkçılık-Diğer Branşlar-Televizyon-Güzel Sanatlar Vb) .	2,64	1,14	2,18	1,08	4,228	0,000	*
Kendimi Dine Adamak.	2,80	1,39	1,94	1,06	7,204	0,000	*

*p<0.05

Tablo 4. 8'de görüldüğü üzere, amatör sporcular ile profesyonel sporcular 26 beklenti sorusunda farklılık göstermiştir. Sporcuların **“Fizyoterapist olmak”** sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda anlamlı fark (p<0,05) olduğu görülmüştür. Aynı şekilde alan dışı sorulardan **“Yerel ulusal yazılı basında çalışmak, yerel ulusal görsel medyada çalışmak, futbol ile beraber eğitime devam edip beden eğitimi öğretmeni olmak, amatör bir takım sahibi olmak ve gençleri yetiştirip, onlara imkânlar sağlamak, Yaşamıma, futbolun daha geniş imkânlar sağlayacağını düşündüğüm için, büyük şehirlerde devam etmek”** sorularına verilen yanıtlarda da benzer şekilde istatistiksel fark (p<0.05) görülmüştür. Bu anlamlı farkın nedeni, profesyonel futbolculara oranla daha düşük gelire sahip olan ve daha kısıtlı imkânlarla spor yapan amatör futbolcuların, alanları dışına çıkarak ya da sporun bulunduğu değişik alanlar seçerek, gelir elde etmek istemeleri, yeni bir eğitim gerektiren alanlarda dahi olsa, çaba sarf etmek istemeleri olarak düşünülebilir.

Katılımcılara yöneltilen **“Yaş ilerlemiş olsa da, eğitime ve kendimi geliştirmeye devam etmek”** sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda anlamlı fark (p<0,05) olduğu görülmüştür.

Bu anlamlı farkın nedeni ise, profesyonel futbolcuların amatör futbolculara oranla daha gelişmiş ve üst düzeyde performans eğitimi almaları sonrasında, bu eğitimin yararını görmelerinden dolayı, kendilerini bu konuda geliştirmek istemeleri olarak düşünülebilir.

Katılımcılara yöneltilen **“Futbolda oluşabilecek (kulüp-federasyon-sporcu) anlaşmazlıklarını çözmek üzere hukuk bürosu açmak”** sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda anlamlı fark ($p<0,05$) olduğu görülmüştür. Bu farkın nedeninin ise profesyonel futbolcuların amatör futbolculara oranla daha çok ve yüksek maddi anlaşmazlıklara maruz kalmaları ve hukuk bürosu açarak bir yandan anlaşmazlıkları çözerken, diğer yandan da bu yüksek maddi çözümleri gerçekleştirmek yoluyla, yüksek gelir elde etmek, olduğu düşünülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **“Kendi işimi kurup ticarete atılmak için gerekli parayı kazanmak”** sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı fark ($p<0,05$) olduğu görülmüştür. Aynı benzerlikte istatistiksel olarak anlamlı fark ($p<0,05$) bulunan, **“Kendi işimi kurup yanımda çalışacak kişilerle ülke ekonomisine katkıda bulunmak, Futboldan bir beklentim olmadığı için bir meslek edinmek, Bir işe girip yaşamımı devam ettirmek, Yurt dışına gidip orada serbest çalışmak, Futboldan kazandığım paralarla yatırım yaparak geçimimi sağlamak, Maddi sorunlarımı futbol oynarken halledip erken yaşta emekli olmak, Küçük bir köy ya da kasabaya yerleşmek, Futboldan uzak bir yaşantı sürmek, Hobilerime vakit ayırmak (bahçe-balıkçılık-diğer branşlar-televizyon-güzel sanatlar vb.)”** sorularının da ortak benzerlikler nedeniyle profesyoneller ve amatörler arasında anlamlı farklılıklar oluşturduğu düşünülmektedir. Bu anlamlı fark, profesyonel futbolcuların futboldan edindiği yıllık kazancın yüksek olmasının onları değişik alternatiflere daha çok yaklaştırdığı ve bu alternatiflere hem yatırım yapmak, hem de bunlardan kâr etmek açısından profesyonellerce daha çok tercih edildiği düşünülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen **“Futbolda temel eğitim verebilmek için futbol okulları açmak”** sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı fark ($p<0,05$) olduğu görülmüştür. Bu anlamlı farkın amatör futbolcuların, profesyonel futbolculara oranla daha başarısız ya da şanssız olma nedenlerinin, temel eğitim alma yönündeki eksikleri olarak kendilerince görülmesi düşünülebilecekken, daha başarılı olabilecek

futbolcuların temel eğitim almaları gerektiği bilincine ulaşmış olmaları da tablodaki anlamlı fark ($p<0,05$) sonucu düşünülebilir. Olanak ve materyal yeterliliği, futbolcuların farklı oyun anlayışlarıyla çalışmalarına olanak sağlayabileceğinden, amatör futbolcuların anlamlı farka neden olduğu da düşünülebilir.

Sporcuların medeni durumlarına göre, futbolu bıraktıktan sonraki yaşamlarında ileriye dönük beklentilerine ilişkin görüşleri tablo 4.9'da verilmiştir.

Tablo-4. 9. Medeni Duruma Göre İleriye Dönük Beklentiler Tablosu

Beklentiler	Evli		Bekar		t	p	
	\bar{X}	S.S	\bar{X}	S.S			
Antrenör Olmak.	2,02	1,18	2,03	1,13	-,092	0,927	
Altyapı Da Antrenörlük Yapıp Yetenekli Gençleri Ülke Futboluna Kazandırmak.	2,21	1,13	2,15	1,15	,420	0,675	
Teknik Direktör Olmak.	2,34	1,21	2,15	1,19	1,357	0,175	
Yurtdışında Antrenörlük İle İlgili Eğitim Almak.	2,73	1,21	2,62	1,37	0,725	0,469	
Profesyonel Spor Yöneticisi Olmak.	2,80	1,20	3,01	1,42	- 1,414	0,159	
Menajer Olmak.	2,85	1,29	3,08	1,39	- 1,454	0,147	
Fizyoterapist Olmak.	3,84	1,19	4,14	1,13	2,213	0,027	*
Yerel-Ulusal Yazılı Basında Çalışmak.	3,77	1,25	3,98	1,26	1,482	0,139	
Yerel-Ulusal Görsel Medyada Çalışmak.	3,60	1,25	3,95	1,27	2,410	0,016	*
Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.	3,08	1,34	3,22	1,41	-,807	0,420	

Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek.	2,74	1,26	2,71	1,51	0,181	0,857	
Futbol İle Beraber Eğitimime Devam Edip, Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak.	2,67	1,38	2,41	1,36	1,647	0,100	

*p<0.05

Tablo 4.9'da görüldüğü üzere, 8 beklenti sorusunda istatistiksel olarak anlamlı farklar ($p<0.05$) olduğu görülmüştür. Bu sorulardan **“Kendi işimi kurup ticarete atılmak için gerekli parayı kazanmak”** sorusuna evli olanlar **katılmıyorum** şeklinde cevap verirken, bekâr olanlar **kararsızım** şeklinde cevap vermişlerdir. Benzer bir cevabı, evli olanlar **“Kendi işimi kurup yanımda çalışacak kişilerle ülke ekonomisine katkıda bulunmak”** sorusunda da aynı şekilde vermişlerdir. Bu iki sorunun paralel ve ortak yönelimler barındırdığı düşünülecek olursa, evli sporcuların bekârlara oranla daha az girişimci oldukları ve risk alan yaklaşımlarda buldukları görülebilir. 30. soruda **“Futboldan uzak bir yaşantı sürmek”** sorusuna verilen cevapta ise, evli sporcular **katılmıyorum** şeklinde cevaplar verirken, bekâr sporcuların **kararsızım** şeklinde cevaplar verdiği görülmüştür.

Bu durumun evli ve bekârlar arasındaki yaş farklılıkları da gözetilerek değerlendirilmesi gerektiği düşünülebilir. Zira yaşları daha küçük olan ve futbol doyumları gerçekleşme sürecinde olan bekâr sporcuların, doyuma ulaşması ya da ulaşmaya çok yakın oldukları söylenebilecek evli sporculara oranla futbola daha istekli oldukları düşünülebilir. Sporcuların başka bir alanda faaliyet göstermek söz konusu olduğunda, evli iseler **katılıyorum** şikkına daha yakın cevaplar verdiği, buna karşılık bekâr sporcuların **kararsızım** şikkına daha yakın cevaplar verdiği görülmektedir. **“Akademik kariyer yapmak ve üniversitelerde futbol eğitimine katkıda bulunmak”** sorusuna verilen yanıtlarda ise evli sporcular **kararsızım** şikkını daha çok işaretlerken, bekâr olan sporcular ise **katılmıyorum** şikkını daha fazla işaretlemişlerdir. Bu sorudan ve aynı tablodaki diğer sorulardan yola çıkarak bir önerme de bulunmayı düşünecek olursak, evli sporcuların bekârlara oranla maddi kazanç ve temkinli davranış ile bilinçli davranma çabası açısından, bekâr olanlardan daha emin adımlar attığını düşünebiliriz.

Sporcuların yaş durumlarına göre, futbolu bıraktıktan sonraki, ileriye dönük beklentilerine ilişkin görüşleri tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo- 4. 10. Yaşa Göre İleriye Dönük Beklentiler Tablosu

	17 ve altı		17 - 21 yaş		22 - 26 yaş		27 - 31 yaş		32 ve üstü		F.	P.	
	\bar{X}	S.S	\bar{X}	S.S	\bar{X}	S.S	\bar{X}	S.S	\bar{X}	S.S			
Antrenör Olmak.	2,42	1,35	2,12	1,13	1,87	1,07	2,02	1,15	2,08	1,31	2,118	0,078	
Altyapı Da Antrenörlük Yapıp Yetenekli Gençleri Ülke Futboluna Kazandırmak.	2,39	1,41	2,31	1,12	2,01	1,11	2,14	1,09	2,33	1,23	1,687	0,152	
Teknik Direktör Olmak.	2,32	1,25	2,23	1,17	2,08	1,20	2,23	1,17	2,58	1,31	0,822	0,512	
Yurtdışında Antrenörlük İle İlgili Eğitim Almak.	2,68	1,19	2,72	1,35	2,53	1,41	2,70	1,25	3,00	0,95	0,678	0,608	
Profesyonel Spor Yöneticisi Olmak.	2,89	1,23	3,11	1,37	2,93	1,47	2,79	1,27	3,25	1,22	0,899	0,465	
Menajer Olmak.	3,26	1,16	3,22	1,29	2,95	1,51	2,79	1,31	3,25	1,06	1,741	0,140	
Fizyoterapist Olmak.	3,97	1,03	4,03	1,10	4,13	1,21	4,18	1,12	3,25	1,14	1,937	0,103	
Yerel-Ulusal Yazılı Basında Çalışmak.	3,61	1,20	3,82	1,30	4,07	1,23	4,11	1,19	3,08	1,38	3,237	0,012	*
Yerel-Ulusal Görsel Medyada Çalışmak.	3,45	1,27	3,78	1,28	4,04	1,26	4,05	1,15	2,75	1,42	4,819	0,001	*

Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.	2,92	1,22	2,80	1,26	3,24	1,47	3,81	1,28	2,92	1,44	7,571	0,000	*
Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek.	2,32	1,34	2,00	1,13	2,99	1,49	3,39	1,41	2,75	1,29	16,391	0,000	*
Futbol İle Beraber Eğitime Devam Edip, Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak.	2,29	1,29	2,10	1,17	2,37	1,32	3,25	1,46	2,83	1,40	10,635	0,000	*
Futbol İle Birlikte Eğitime Devam Ederek, Başka Bir Alanda Kendimi Geliştirip, Futbol Yaşamımın Sonunda O Alanda Çalışmak.	2,89	1,45	2,34	1,35	2,37	1,24	2,65	1,30	2,75	1,42	2,135	0,076	
Akademik Kariyer Yapmak Ve Üniversitelerde Futbol Eğitime Katkı Yapmak.	2,58	1,24	2,40	1,22	2,38	1,23	2,85	1,37	3,00	1,28	2,705	0,030	*
Yaş İlerlemiş Olsa Da, Eğitime Ve Kendimi Geliştirmeye Devam Etmek.	2,66	1,21	2,17	1,21	2,05	0,98	2,31	1,02	3,00	1,13	4,286	0,002	*
Futbolda Oluşabilecek (Kulüp-Federasyon-Sporcu) Anlaşmazlıklarını Çözmek Üzere Hukuk Bürosu Açmak.	3,74	1,22	3,46	1,23	3,01	1,37	2,77	1,38	3,50	1,17	5,987	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Ticarete Atılmak İçin Gerekli Parayı Kazanmak.	3,26	1,46	3,23	1,36	2,38	1,17	2,15	0,91	3,17	1,27	15,481	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Yanımda Çalışacak Kişilerle Ülke Ekonomisine Katkıda Bulunmak.	3,32	1,51	3,53	1,39	2,66	1,34	2,32	1,12	3,50	1,24	13,860	0,000	*
Futboldan Bir Beklentim Olmadığı İçin Bir Meslek Edinmek .	3,66	1,28	3,28	1,38	2,52	1,27	2,35	1,29	2,92	1,56	12,618	0,000	*
Bir İşe Girip Yaşamımı Devam Ettirmek.	3,63	1,26	3,32	1,32	2,55	1,23	2,30	1,14	2,67	0,89	15,046	0,000	*
Yurt Dışına Gidip Orada Serbest Çalışmak.	4,00	1,07	3,59	1,28	3,06	1,42	2,83	1,49	2,50	1,31	8,467	0,000	*
Spor Salonu Açmak.	3,71	1,16	2,86	1,23	2,54	1,29	2,80	1,37	2,92	1,00	6,640	0,000	*

Halı Saha Tesisi Açıp İşletmek.	3,71	1,18	2,75	1,24	2,65	1,31	2,89	1,44	2,83	1,19	5,280	0,000	*
Spor Malzemeleri Üretip-Satan Bir Ticaret Yapmak.	3,47	1,37	3,22	1,27	2,99	1,35	2,99	1,35	3,17	1,11	1,429	0,223	
Futbolda Temel Eğitim Verebilmek İçin Futbol Okulları Açmak.	3,16	1,20	2,75	1,25	2,91	1,32	3,04	1,43	2,58	1,24	1,183	0,318	
Futboldan Kazandığım Paralarla Yatırım Yaparak Geçimimi Sağlamak.	2,21	1,36	2,72	1,30	2,68	1,28	2,48	1,30	2,42	1,38	1,530	0,192	
Maddi Sorunlarımı Futbol Oynarken Halledip Erken Yaşta Emekli Olmak.	2,89	1,57	2,87	1,19	2,62	1,20	2,50	1,21	2,75	1,48	1,551	0,186	
Küçük Bir Köy Ya Da Kasabaya Yerleşmek.	3,37	1,40	3,19	1,25	2,81	1,21	2,79	1,33	2,83	1,34	2,952	0,020	*
Yardım Derneklerine Üye Olmak Ve Onlara Katkıda Bulunmak.	3,03	1,33	3,26	1,17	2,77	1,25	2,67	1,28	3,17	1,03	3,990	0,003	*
Futboldan Uzak Bir Yaşantı Sürmek.	3,66	1,44	3,65	1,22	2,78	1,31	2,39	1,19	2,83	1,27	16,491	0,000	*
Hobilerime Vakit Ayırmak (Bahçe-Balıkçılık-Diğer Branşlar-Televizyon-Güzel Sanatlar vb) .	2,87	1,30	2,64	1,14	2,31	1,13	2,19	0,94	3,25	1,06	5,576	0,000	*
Kendimi Dine Adamak.	2,89	1,35	2,62	1,42	2,26	1,28	2,33	1,23	3,33	1,23	3,977	0,004	*

*p<0.05

Tablo 4.10'da görüldüğü üzere, farklı yaş gruplarının verdiği cevaplar açısından değerlendirildiğinde bu tabloda 21 soruda anlamlı fark ($p>0.05$) görülebilir. Yaş gruplarının kendi aralarında farklı düşünce ve davranışlar içinde olabileceğini bu sonuçlar ile söylemek mümkün olabilir. Sorular incelendiğinde, “**Yerel ulusal yazılı basında çalışmak**” sorusuna 27-31 yaş grubundaki sporcular **katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, aynı soruya 32 ve üstü yaş grubundakiler daha çok kararsızım şeklinde yanıt vermişlerdir. Aynı şekilde “**Yerel ulusal görsel medyada çalışmak**” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde ise 27-31 yaş grubundaki sporcular daha çok **katılıyorum** şıkkını işaretlerken, 32 ve üstü yaş grubundaki sporcular **kararsızım ve katılmıyorum** şeklinde soruyu

cevaplamışlardır. “**Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.**” ise 27-31 yaş grubundaki sporcular daha çok **katılıyorum** işaretlerken 17-21 yaş grubundaki sporcular ise **kararsızım** şeklinde soruyu işaretlemişlerdir. “**Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek**” sorusuna ise 17-21 yaş grubundaki sporcular daha çok **katılmıyorum** derken, 27-31 yaş grubundaki sporcular daha çok **kararsızım ve katılmıyorum** şıklarını işaretlemişlerdir.

“**Kendi İşimi Kurup Yanımda Çalışacak Kişilerle Ülke Ekonomisine Katkıda Bulunmak**” şeklindeki beklenti sorusuna, 27-31 yaş grubundaki sporcuların daha çok **katılmıyorum** şeklinde işaretledikleri görülürken, 17 ve altı yaş grubundaki sporcuların bu soruyu daha çok **katılıyorum** şeklinde işaretledikleri görülebilir.

Sorulan tüm sorular içinde, anlamlı farklar ($p < 0.05$) bulunan soruların sayısının yüksek olmasının sonucu olarak, sporcuların futbol ile ilgili ve futbol dışı alanlarda, farklı ortak beklentilere sahip olabileceği gibi, kişinin yaşının da bu beklentileri etkilediği düşünülebilir. Öyle ki geleceğe yönelik beklentiler 17 ve altı yaş grubu ile 32 ve üstü yaş gruplarında aynı çıkabiliyorken, bazen bu durum birbirine yıl olarak yakın iki farklı yaş grubunda da karşımıza çıkabiliyor. Tüm bunların dışında yaş olarak ilerlemiş ve doyuma ulaşma noktasına yaklaşmış olduğunu düşündüğümüz sporcuların, diğerlerine oranla isteksiz oldukları ve yeni alanlara girmekte kararsız kaldıkları görülebilir.

Sporcuların futbol yaş durumlarına göre, futbolu bıraktıktan sonraki, ileriye dönük beklentilerine ilişkin görüşleri tablo 4.11'de verilmiştir.

Tablo- 4. 11. Futbol Yaşlarına Göre İleriye Dönük Beklentiler Tablosu

	1 - 4 yıl		5 - 9 yıl		10 - 14 yıl		15 - 20 yıl		21 ve üstü		F	p	
	Ort.	S.S	Ort.	S.S	Ort.	S.S	Ort.	S.S	Ort.	S.S			

Antrenör Olmak.	2,32	1,13	2,26	1,21	1,74	0,95	2,24	1,58	2,00	1,22	5,831	0,000	*
Altyapıda Antrenörlük Yapıp Yetenekli Gençleri Ülke Futboluna Kazandırmak.	2,46	1,25	2,45	1,21	1,81	0,91	2,43	1,43	2,20	1,10	8,681	0,000	*
Teknik Direktör Olmak.	2,46	1,05	2,41	1,27	1,88	1,03	2,67	1,56	2,20	1,30	6,167	0,000	*
Yurtdışında Antrenörlük İle İlgili Eğitim Almak.	2,78	1,15	2,83	1,33	2,40	1,33	2,95	1,50	3,20	0,84	3,076	0,016	*
Profesyonel Spor Yöneticisi Olmak.	2,76	1,11	3,25	1,35	2,67	1,39	3,48	1,40	3,40	1,14	5,327	0,000	*
Menajer Olmak.	3,05	1,05	3,26	1,27	2,78	1,49	3,38	1,47	3,20	0,84	3,274	0,012	*
Fizyoterapist Olmak.	3,49	1,12	4,06	1,06	4,21	1,18	4,24	1,22	3,20	1,30	4,276	0,002	*
Yerel-Ulusal Yazılı Basında Çalışmak.	2,95	1,05	3,89	1,25	4,22	1,17	4,14	1,24	2,20	1,30	12,476	0,000	*
Yerel-Ulusal Görsel Medyada Çalışmak.	3,02	0,99	3,80	1,26	4,16	1,21	4,00	1,26	2,00	1,22	10,893	0,000	*
Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.	2,76	1,02	2,88	1,30	3,58	1,44	3,00	1,52	3,20	1,48	7,343	0,000	*
Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek.	2,37	1,16	2,21	1,24	3,25	1,52	2,67	1,39	3,00	1,58	13,678	0,000	*
Futbol İle Birlikte Eğitimime Devam Ederek, Başka Bir Alanda Kendimi Geliştirip, Futbol Yaşamımın Sonunda O Alanda Çalışmak.	2,98	1,13	2,39	1,32	2,38	1,29	2,90	1,58	2,80	1,79	2,573	0,037	*
Akademik Kariyer Yapmak Ve Üniversitelerde Futbol Eğitimine Katkı Yapmak.	2,61	1,07	2,51	1,25	2,38	1,26	3,38	1,43	3,20	1,48	3,512	0,008	*
Yaş İlerlemiş Olsa Da, Eğitime Ve Kendimi Geliştirmeye Devam Etmek.	2,73	1,18	2,22	1,20	2,07	0,94	2,29	1,10	3,00	1,22	3,773	0,005	*

Futbolda Oluşabilecek (Kulüp-Federasyon-Sporcu) Anlaşmazlıklarını Çözmek Üzere Hukuk Bürosu Açmak.	3,32	1,15	3,63	1,15	2,71	1,38	3,52	1,50	2,60	1,14	12,473	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Ticarete Atılmak İçin Gerekli Parayı Kazanmak.	3,07	1,10	3,11	1,38	2,19	1,08	3,00	1,30	2,60	1,14	14,400	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Yanımda Çalışacak Kişilerle Ülke Ekonomisine Katkıda Bulunmak.	3,07	1,17	3,46	1,43	2,37	1,24	3,24	1,37	3,20	1,30	15,869	0,000	*
Futboldan Bir Beklentim Olmadığı İçin Bir Meslek Edinmek.	3,05	1,22	3,28	1,35	2,30	1,26	3,33	1,53	2,60	1,34	13,817	0,000	*
Bir İşe Girip Yaşamımı Devam Ettirmek.	2,95	1,16	3,28	1,30	2,33	1,19	3,52	1,29	2,20	0,45	15,419	0,000	*
Yurt Dışına Gidip Orada Serbest Çalışmak.	3,29	1,17	3,53	1,28	2,93	1,50	3,86	1,28	2,00	1,22	6,428	0,000	*
Spor Salonu Açmak.	3,17	1,12	2,81	1,19	2,63	1,39	3,57	1,50	2,60	0,89	3,541	0,007	*
Halı Saha Tesisi Açıp İşletmek.	3,00	1,14	2,79	1,23	2,77	1,41	3,43	1,63	2,40	1,34	1,512	0,198	
Spor Malzemeleri Üretim-Satan Bir Ticaret Yapmak.	3,10	1,16	3,21	1,25	2,96	1,41	3,62	1,43	3,00	0,71	1,668	0,156	
Futbolda Temel Eğitim Verebilmek İçin Futbol Okulları Açmak.	2,73	1,10	2,93	1,20	2,87	1,41	3,38	1,56	2,40	1,14	1,105	0,354	
Futboldan Kazandığım Paralarla Yatırım Yaparak Geçimimi Sağlamak.	2,46	1,29	2,75	1,31	2,44	1,24	3,14	1,65	2,60	0,89	2,390	0,050	
Maddi Sorunlarımı Futbol Oynarken Halledip Erken Yaşta Emekli Olmak.	2,83	1,36	2,87	1,24	2,39	1,13	3,71	1,27	3,00	1,41	7,859	0,000	*
Küçük Bir Köy Ya da Kasabaya Yerleşmek.	3,22	1,31	3,31	1,23	2,59	1,20	3,29	1,38	2,20	1,10	8,871	0,000	*

Yardım Derneklerine Üye Olmak Ve Onlara Katkıda Bulunmak.	2,98	1,19	3,29	1,15	2,53	1,21	3,33	1,49	3,20	1,30	9,696	0,000	*
Futboldan Uzak Bir Yaşantı Sürmek.	3,20	1,23	3,45	1,31	2,58	1,31	3,57	1,29	2,60	1,52	11,178	0,000	*
Hobilerime Vakit Ayırmak (Bahçe-Balıkçılık-Diğer Branşlar-Televizyon-Güzel Sanatlar Vb) .	2,93	1,15	2,58	1,14	2,15	1,02	3,14	1,20	3,20	1,30	8,610	0,000	*
Kendimi Dine Adamak.	3,39	1,22	2,65	1,44	2,05	1,10	2,67	1,39	3,40	1,34	12,192	0,000	*

*p<0.05

Tabloda belirtilen “**Antrenör olmak**” sorusuna 100.000 TL ve üstü yıllık kazanç sağlayan sporcular **kararsızım** şeklinde yanıt verirken, 20.001-50.000 TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **tamamen katılıyorum** şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu yanıtlar üzerinden bir değerlendirme yapılmak istendiği düşünülürse, 100.000 TL ve üstü kazanç sahibi sporcuların diğer sporculara oranla gelirlerinden dolayı rahat oldukları, diğer sporcuların ise gelecek kaygısı içinde oldukları düşünülebilir. “**Yurt dışında antrenörlük ile ilgili eğitim almak**” sorusuna ise, 50.001-100.000 TL yıllık kazanç sağlayan sporcular **katılmıyorum** yanıtını verirken, 10.001-20.000 TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **kararsızım** şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu soruya verilen yanıtların nedenini, alınan eğitim ve gelir yetersizliği olarak düşünmek mümkün olabilir. “**Fizyoterapist olmak**” sorusuna, 100.000 TL ve üstü yıllık kazanç sağlayan sporcular **tamamen katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, 1.001-10.000 TL yıllık kazanç sağlayan sporcular ağırlıklı olarak **katılıyorum** şeklinde yanıt vermişlerdir. İlgili mesleğin ülkemizde son yıllarda ihtiyaca uygun olarak çok rağbet gören bir meslek olması ve elit düzeyde spor yapanlarca ihtiyacın daha belirgin olarak bilinmesi, yüksek gelire sahip sporcular tarafından diğerlerine oranla daha cazip bulunmuş ve yanıtlar böyle verilmiştir diyebiliriz. “**Futbol ile beraber eğitimime devam edip beden eğitimi öğretmeni olmak**” sorusuna, 1.001-10.000TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **katılmıyorum** derken, 50.001 TL ve üstünde yıllık kazanç sağlayan iki sporcu **kararsızım** şeklinde bu soruyu yanıtlamışlardır. Yıllık kazancın eğitim vb. konularda

karar vermede etkili olabildiği, meslek seçimi ya da yönlendirmesinde yön değiştirici ya da kararsızlığa yol açıcı olabildiği düşünülebilir. “**Bir işe girip yaşamımı devam ettirmek**” sorusuna 1.001-10.000TL yıllık kazanç sağlayan sporcular, daha çok **katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, 50.001-100.000TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular bu soruyu daha çok **katılmıyorum** şeklinde işaretlemişlerdir. Sporcuların yıllık gelirleri gözlemlendiğinde, kendilerini mesleğine sahip ve gelirleri yeterli gibi gören sporcular, bu soruya olumlu bakamazken, geliri düşük sporcuların bu soruya olumlu bakma nedeninin, gelecek için farklı alternatiflere hazır olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

“**Spor salonu açmak**” sorusuna 20.001-50.000TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular, **kararsızım** şikkını daha çok işaretlerken, 1.001-10.000TL yıllık kazanç sağlayan sporcular **katılmıyorum** şikkını daha fazla işaretlemişlerdir. Yüksek gelirli sporcuların kararsızlığının, düşük gelirli olan sporcuların ise konuya uzak bakmasının nedeninin ekonomik durum olarak nitelenebileceği düşünülebilir. Yalnız yüksek gelirli sporcuların da çok istekli olmamasının, belirtilen mesleğin cazip olmaması ile açıklanabileceği de düşünülebilir. “**Futboldan uzak bir yaşantı kurmak**” sorusunu 1.000TL ve altında yıllık kazanç sağlayan sporcular, daha çok **katılıyorum** şeklinde işaretlerken, 50.001-100.000TL ve üstünde yıllık kazanç sağlayan sporcular, **katılmıyorum** şeklinde işaretlemişlerdir. Bu yanıtların öncelikli nedenini, gelirle ilgili olarak oluşan ve gelir azlığında meydana gelen isteksizlik olarak düşünebiliriz.

Tablonun tamamı incelendiğinde, gelir farklılıkları arasında, görüş farklılıklarının çok olduğu görülebilir. Bu farklılıkların gelir yetersizliği, yetersizliğe bağlı olarak isteksizlikler olduğu da düşünülebilir. Gelirin az olmasının yanında fazla olmasının da farklılıklara olumlu ya da olumsuz etkilerinin olduğu tablo incelendiğinde görülebilmektedir. Gelirin yeterli olması durumunda genel olarak kararsız kalınması durumlarını da gözlemlediğimiz bu tabloda, bu durumu eğitim yetersizliği ya da ilgili alana olan uzaklık gibi nedenlerle de ilişkili olarak düşünebiliriz. Genel olarak ise sporcuların yıllık kazançlarının, eğitim, alan dışı çalışma ve meslek ile ilgili hedefler oluşturma esnasında etkili olduğu düşünülebilir.

Tabloda belirtilen “**Antrenör olmak**” sorusuna 100.000 TL ve üstü yıllık kazanç sağlayan sporcular **kararsızım** şeklinde yanıt verirken, 20.001-50.000 TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **tamamen katılıyorum** şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu yanıtlar üzerinden bir değerlendirme yapılması halinde, 100.000 TL ve üstü kazanç sahibi sporcuların diğer sporculara oranla maddi gelirlerinden dolayı rahat oldukları, diğer sporcuların ise gelecek kaygısı içinde oldukları düşünülebilir. “**Yurt dışında antrenörlük ile ilgili eğitim almak**” sorusuna ise, 50.001-100.000 TL yıllık kazanç sağlayan sporcular **katılmıyorum** yanıtını verirken, 10.001-20.000 TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **kararsızım** şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu soruya verilen yanıtların bu yönde olmasının nedenini, alınan eğitim ve gelir yetersizliği olarak da düşünebiliriz. “**Fizyoterapist olmak**” sorusuna, 100.000 TL ve üstü yıllık kazanç sağlayan sporcular **tamamen katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, 1.001-10.000 TL yıllık kazanç sağlayan sporcular ağırlıklı olarak **katılıyorum** şeklinde yanıt vermişlerdir. İlgili mesleğin ülkemizde son yıllarda ihtiyaca uygun olarak çok rağbet gören bir meslek olması ve elit düzeyde spor yapanlarca ihtiyacın daha belirgin olarak bilinmesi, yüksek gelire sahip sporcular tarafından diğerlerine oranla daha cazip bulunmuştur ve yanıtlar bu yönde verilmiştir diye düşünebiliriz. “**Futbol ile beraber eğitimime devam edip beden eğitimi öğretmeni olmak**” sorusuna, 1.001-10.000TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **katılmıyorum** derken, 50.001 TL ve üstünde yıllık kazanç sağlayan sporcular ise **kararsızım** şeklinde bu soruyu yanıtlamışlardır. Yıllık kazancın, eğitim gibi konularda karar vermede etkili olabildiği, meslek seçimi ya da yönlendirmesinde yön değiştirici ya da kararsızlığa yol açıcı olabildiği düşünülebilir. “**Bir işe girip yaşamımı devam ettirmek**” sorusuna 1.001-10.000TL yıllık kazanç sağlayan sporcular, daha çok **katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, 50.001-100.000TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular bu soruyu daha çok **katılmıyorum** şeklinde işaretlemişlerdir. Sporcuların yıllık gelirleri gözlemlendiğinde, kendilerini bir mesleğe sahip ve gelirlerini yeterli gibi gören sporcular, bu soruya olumlu bakmazken, gelirleri düşük sporcuların, gelecek kaygısı nedeniyle meslek dışı çalışmalara hazır oldukları düşünülebilir.

“**Spor salonu açmak**” sorusuna 20.001-50.000TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular, **kararsızım** şikkını daha çok işaretlerken, 1.001-10.000TL yıllık kazanç sağlayan sporcular, **katılmıyorum** şikkını daha fazla işaretlemişlerdir.

Yüksek gelirli sporcuların kararsızlığının, düşük gelirli olan sporcuların ise konuya uzak bakmasının nedeninin ekonomik durum olarak nitelenebileceği düşünülebilir. Yalnız yüksek gelirli sporcuların da çok istekli olmamasının, belirtilen mesleğin cazip olmaması ile açıklanabileceği düşünülebilir. **“Futboldan uzak bir yaşantı kurmak”** sorusunu 1.000TL ve altında yıllık kazanç sağlayan sporcular daha çok **katılıyorum** şeklinde işaretlerken, 50.001-100.000TL ve üstünde yıllık kazanç sağlayan sporcular, **katılmıyorum** şeklinde işaretlemişlerdir. Bu yanıtların öncelikli nedenini, gelirle ilgili olarak oluşan ve gelir azlığında meydana gelen isteksizlik olarak düşünebiliriz.

Tablonun tamamı incelendiğinde, gelir farklılıklarının, görüş farklılıklarını çok etkilediği düşünülebilir. Bu farklılıkların gelir yetersizliği ve bu yetersizliğe bağlı olarak ortaya çıkan isteksizlikler olduğu da düşünülebilir. Gelirin az olmasının yanında fazla olmasının da farklılıklara olumlu ya da olumsuz etkilerinin olduğu tablo incelendiğinde düşünülebilmektedir. Gelirin yeterli olması durumunda genel olarak kararsız kalınması durumlarını da görebildiğimiz bu tabloda, mevcut durumu eğitim yetersizliği ya da ilgili alana olan uzaklık gibi nedenlerle bağdaştırarak düşünebiliriz. Genel olarak ise sporcuların yıllık kazançlarının, eğitim, alan dışı çalışma ve meslek ile ilgili hedefler oluşturma esnasında etkili olduğu düşünülebilir.

Sporcuların eğitim durumlarına göre, futbolu bıraktıktan sonraki, ileriye dönük beklentilerine ilişkin görüşleri tablo 4.12'de verilmiştir.

Tablo- 4. 12. Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Eğitim Durumları Açısından Karşılaştırılma Tablosu

	İlköğretim		Ortaöğretim		Ön Lisans		Lisans		Lisans Üstü		F	p	
	Ort.	S.S	Ort.	S.S	Ort.	S.S	Ort.	S.S	Ort.	S.S			
Antrenör Olmak.	2,11	1,31	2,22	1,23	1,74	0,87	2,08	1,25	2,50	0,71	3,960	0,004	*
Altyapı Da Antrenörlük Yapıp Yetenekli Gençleri Ülke Futboluna Kazandırmak.	2,25	1,21	2,36	1,20	1,78	0,92	2,43	1,21	2,50	0,71	6,802	0,000	*

Teknik Direktör Olmak.	2,32	0,98	2,40	1,26	1,87	1,02	2,23	1,32	2,50	0,71	4,369	0,002	*
Yurtdışında Antrenörlük İle İlgili Eğitim Almak.	2,75	1,08	2,87	1,32	2,32	1,32	2,68	1,41	2,50	0,71	3,679	0,006	*
Profesyonel Spor Yöneticisi Olmak.	2,82	1,12	3,21	1,30	2,53	1,37	3,30	1,46	2,00	0,00	6,688	0,000	*
Menajer Olmak.	2,75	1,29	3,22	1,29	2,60	1,42	3,67	1,24	2,00	0,00	8,827	0,000	*
Fizyoterapist Olmak.	3,36	1,31	3,96	1,12	4,26	1,14	4,33	1,02	3,50	0,71	5,215	0,000	*
Yerel-Ulusal Yazılı Basında Çalışmak.	2,82	1,28	3,78	1,27	4,23	1,15	4,25	1,10	3,50	0,71	9,922	0,000	*
Yerel-Ulusal Görsel Medyada Çalışmak.	2,89	1,23	3,68	1,29	4,17	1,17	4,28	1,11	3,00	1,41	9,738	0,000	*
Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.	2,64	1,13	2,93	1,29	3,79	1,37	2,77	1,42	3,50	0,71	12,065	0,000	*
Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek.	2,71	1,27	2,27	1,22	3,57	1,44	2,03	1,30	3,00	1,41	24,862	0,000	*
Futbol İle Beraber Eğitime Devam Edip, Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak.	2,57	1,07	2,33	1,30	2,82	1,49	2,00	1,19	3,00	1,41	4,939	0,001	*
Futbol İle Birlikte Eğitime Devam Ederek, Başka Bir Alanda Kendimi Geliştirip, Futbol Yaşamımın Sonunda O Alanda Çalışmak.	2,93	1,30	2,55	1,31	2,38	1,31	2,25	1,32	2,50	2,12	1,615	0,169	
Akademik Kariyer Yapmak Ve Üniversitelerde Futbol Eğitime Katkı Yapmak.	2,86	1,27	2,73	1,28	2,34	1,24	2,07	1,12	2,50	0,71	4,640	0,001	*
Yaş İlerlemiş Olsa Da, Eğitime Ve Kendimi Geliştirmeye Devam Etmek.	2,96	1,14	2,42	1,23	1,94	0,82	1,88	0,98	2,50	0,71	9,120	0,000	*
Futbolda Oluşabilecek (Kulüp-Federasyon-Sporcu) Anlaşmazlıklarını Çözmek Üzere Hukuk Bürosu Açmak.	3,07	1,25	3,61	1,17	2,54	1,33	3,38	1,37	3,00	1,41	15,398	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Ticarete Atılmak İçin Gerekli Parayı Kazanmak.	3,04	1,40	3,11	1,30	1,95	0,89	2,97	1,33	2,50	0,71	21,371	0,000	*
Kendi İşimi Kurup Yanımda Çalışacak Kişilerle Ülke Ekonomisine Katkıda Bulunmak.	3,14	1,43	3,30	1,34	2,14	1,13	3,55	1,41	3,00	1,41	20,958	0,000	*
Futboldan Bir Beklentim Olmadığı İçin Bir Meslek Edinmek .	2,93	1,59	3,09	1,36	2,23	1,19	3,38	1,34	2,00	0,00	12,334	0,000	*

Bir İşe Girip Yaşamımı Devam Ettirmek.	2,82	1,25	3,09	1,28	2,21	1,14	3,43	1,31	3,50	0,71	14,947	0,000	*
Yurt Dışına Gidip Orada Serbest Çalışmak.	3,14	1,27	3,48	1,34	2,78	1,46	3,65	1,27	2,00	1,41	7,404	0,000	*
Spor Salonu Açmak.	2,93	1,27	2,97	1,28	2,63	1,39	2,62	1,15	3,00	0,00	1,759	0,136	
Halı Saha Tesisi Açıp İşletmek.	2,93	1,25	2,95	1,31	2,74	1,40	2,62	1,24	3,00	0,00	,978	0,419	
Spor Malzemeleri Üretim-Satan Bir Ticaret Yapmak.	2,75	1,32	3,25	1,28	2,94	1,39	3,20	1,29	3,00	0,00	1,714	0,146	
Futbolda Temel Eğitim Verebilmek İçin Futbol Okulları Açmak.	2,82	1,33	3,01	1,25	2,99	1,37	2,40	1,24	3,00	1,41	2,727	0,029	*
Futboldan Kazandığım Paralarla Yatırım Yaparak Geçimimi Sağlamak.	2,71	1,24	2,54	1,31	2,72	1,29	2,50	1,35	2,00	0,00	,653	0,625	
Maddi Sorunlarımı Futbol Oynarken Halledip Erken Yaşta Emekli Olmak.	2,89	1,23	2,79	1,28	2,52	1,17	2,72	1,30	3,00	1,41	1,253	0,288	
Küçük Bir Köy Ya Da Kasabaya Yerleşmek.	2,54	1,20	3,20	1,27	2,50	1,14	3,55	1,23	3,00	1,41	11,279	0,000	*
Yardım Derneklerine Üye Olmak Ve Onlara Katkıda Bulunmak.	3,00	1,15	3,18	1,21	2,35	1,05	3,50	1,38	2,00	0,00	14,801	0,000	*
Futboldan Uzak Bir Yaşantı Sürmek.	3,07	1,25	3,36	1,31	2,39	1,21	3,57	1,35	2,50	2,12	15,088	0,000	*
Hobilerime Vakit Ayırmak (Bahçe-Balıkçılık-Diğer Branşlar-Televizyon-Güzel Sanatlar Vb) .	3,07	1,02	2,64	1,13	2,20	1,10	2,23	1,13	2,00	0,00	6,127	0,000	*
Kendimi Dine Adamak.	3,46	1,04	2,63	1,38	2,13	1,19	2,30	1,41	2,00	0,00	7,630	0,000	*

*p<0.05

Tabloda belirtilen “**Antrenör olmak**” sorusuna, ön lisans mezunları daha çok **katılmıyorum** şeklinde yanıt verirken, lisansüstü eğitim mezunları, daha çok **kararsızım** şeklinde yanıt vermişlerdir.

Bu farklılığın oluşmasında, ön lisans mezunlarının eğitim durumlarının, lisansüstü eğitime oranla daha düşük olmasının, buna bağlı olarak mesleği kabullenme isteklerinin ve üst düzey antrenör eğitimlerinin önemini öğrenmemiş olmalarının da etkisi olduğu düşünülebilir.

“**Menajer olmak**” sorusunu lisansüstü eğitim mezunları **katılmıyorum** şeklinde daha çok işaretlerken, lisans mezunları bu alanı **katılıyorum** şeklinde işaretlemişlerdir. “**Kendi işimi kurup yanımda çalışacak kişilerle ülke**

ekonomisine katkıda bulunmak” sorusuna ön lisans mezunları **katılmıyorum**, lisans mezunları **katılıyorum**, diğer eğitim aşamalarından mezun olanlar ise daha çok **kararsızım**, şeklinde yanıtlar vermişlerdir. Bu soru, diğerlerinden farklı olarak hemen her eğitim aşamasında, konu ile ilgili ve sıralı olmayan görüş farklılıkları olabileceğini bize göstermektedir, diye düşünebiliriz. Sorulara cevap veren sporcuların kişisel görüşleri ile ticaret girişimine sıcak bakıp bakmamaları ve alan dışı bir soru olması sebebi ile farklılık olabileceği de düşünülebilir. **“Yurt dışına gidip, orada serbest çalışmak”** sorusuna lisans mezunları, **katılıyorum** şeklinde daha çok yanıt verirlerken, lisansüstü eğitim mezunları daha çok **katılmıyorum** şeklinde yanıt vermişlerdir. Ülkemizde lisansüstü eğitimin iş bulmakta lisans eğitimine oranla daha avantajlı olduğu düşünülerek, ortaya böyle bir anlamlı farklılık çıktığı düşünülebilir. **“Futbolda temel eğitim verebilmek için, futbol okulları açmak”** sorusuna lisans mezunları **katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, diğer eğitim aşamalarında bulunan sporcular daha çok **katılmıyorum** şeklinde yanıtlar vermişlerdir. Bunun sebebini, eğitim ve okul ile ilgili işlerin zor ve zahmetli işler olması ile bu tür işleri yapabilmek için ayrıca bir grup çalışmasına da ihtiyaç duyulması gerektirebileceğinden, sporcuların çoğunun bu soruyu daha çok katılmıyorum şeklinde işaretledikleri düşünülebilir.

Eğitim durumu ile ilgili bu tablo genel olarak incelendiğinde, eğitimin yüksek ve düşüklüğü ile ilgili ayırt edici net farklılıklar gözlemlenememiştir diye düşünebiliriz. Bunun nedenini soru yetersizliği ve bu konunun ayrıca incelenmesi gerekecek kadar, geniş bir konu olması olarak da düşünebiliriz. Tabloda sorulan sorulara verilen yanıtlar arasında birçok soruda anlamlı farklar bulunması eğitime paralel yönde olumlu ve olumsuz sonuçlar gösterebildiği gibi, beklentiler söz konusu olduğunda bu durum eğitimin etkisinin önüne geçebilir diye düşünebiliriz.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya Ankara ilinden toplam 425 sporcu katılmıştır. Bu sporculardan 260'ı amatör, 165'i ise profesyonel olarak halen futbol oynamaktadır. Sporculara medeni durum, yaş, futbol yaşı, futboldan elde ettiği yıllık kazanç ve eğitim durumu gibi kişisel özellikleriyle ilgili soruların yanında, araştırmacı tarafından geliştirilen ve 32 sorudan oluşan “İleriye Dönük Beklenti Anketi” uygulanmıştır.

Ülkemizde spor bilincinin geliştirilerek kaliteli sporcuların yetiştirilmesinde, sporcuların beklentilerinin önemli bir payı olduğu düşünülebilir. Yapılan çalışmalar, daha kaliteli sporcu yetiştirilmesinde, sporcunun görüş ve beklentilerinin dikkate alınması gerektiği yönündedir.

Bu amaçla yapılan çalışmada, sporculara yöneltilen sorularla, onların beklentilerini öğrenerek, bu beklentileri karşılayan yeni çözüm önerileri sunmaya çalışıldı. Taşkent ve Şahin (2004) üniversite öğrencilerinin iş bulma konusunda ümitsiz olduklarını dile getirmiştir. Bu amaçla bu bulgunun gelecek beklentileri üzerinde doğrudan bir etkisinin olduğu söylenebilir (Taşkent, N. ve ŞAHİN, A. 2004).

Amatör ve profesyonel futbolcuların karşılaştırıldığı tabloda “**Antrenör olmak ister misiniz?**” sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda istatistiksel olarak anlamlı fark ($p<0,05$) olduğu belirlenmiştir. Bunun sebebinin ise profesyonel sporcuların amatör sporculara oranla daha fazla kazanç ve iş kaygısı içinde oldukları, ayrıca sporu bıraktıktan sonra hayatlarını idame ettirebilmek için aynı ya da yakın ücretlere ihtiyaç duymaları olduğu düşünülmektedir. “**Altyapıda antrenörlük yapıp yetenekli gençleri ülke futboluna kazandırmak, teknik direktör olmak, yurt dışında antrenörlük ile ilgili eğitim almak, profesyonel spor yöneticisi olmak ve menajer olmak**” sorularına verilen yanıtlarda da aynı benzerlik söz konusudur. Nedeninin aynı gelecek kaygısı ve benzerliği nedeniyle olduğu düşünülebilir.

Katılımcılara yöneltilen “**Yaş ilerlemiş olsa da, eğitime ve kendimi geliştirmeye devam etmek**” sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda anlamlı fark ($p<0,05$) olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlı fark ise profesyonel futbolcuların amatör futbolculara oranla daha gelişmiş ve üst düzeyde performans eğitimi almaları ve bu eğitimin yararını görmelerinden dolayı kendilerini bu konuda geliştirmek istemeleri olarak düşünülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen “**Futbolda oluşabilecek kulüp-federasyon-sporcu anlaşmazlıklarını çözmek üzere hukuk bürosu açmak**” sorusuna amatör ve profesyonel sporcuların verdikleri yanıtlar incelendiğinde, verilen yanıtlarda anlamlı fark ($p<0,05$) olduğu belirlenmiştir. Bu farkın nedeninin ise, profesyonel futbolcuların, amatör futbolculara oranla daha çok ve yüksek oranlı maddi anlaşmazlıklara maruz kalmaları ve hukuk bürosu açarak bir yandan anlaşmazlıkları çözerken, diğer yandan da bu yüksek oranlı maddi anlaşmazlıklara çözümler oluşturmak yoluyla yüksek gelir elde etmek olduğu düşünülebilir.

Sporcuların medeni durumları ile beklenti anketi sorularının karşılaştırıldığı tabloda, “**Akademik kariyer yapmak ve üniversitelerde futbol eğitimine katkıda bulunmak**” sorusuna verilen yanıtta ise evli sporcular **kararsızım** şikkını işaretlerken, bekâr olan sporcular **katılmıyorum** şikkını daha fazla işaretlemişlerdir. Bu sorudan ve aynı tablodaki diğer sorulardan yola çıkarak bakacak olursak, evli sporcuların bekârlara oranla, maddi kazanç ve temkinli davranış ile bilinçli davranma çabası açısından, daha emin adımlar atmak istediğini düşünebiliriz.

Sporcuların yaş durumları ile futbolu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentileri karşılaştırıldığında, birçok soruda anlamlı farklar ($p<0,05$) bulunmuştur. Anlamlı fark bulunan soruların sayısının yüksek olmasının sonucu olarak, sporcuların futbol ile ilgili ve futbol dışı alanlarda, farklı beklentilere sahip olabilecekleri düşünülebilir. Ayrıca kişinin yaşının da bu beklentileri etkilediği düşünülebilir. Öyle ki geleceğe yönelik beklentiler 17 ve altı yaş grubu ile 32 ve üstü

yaş gruplarında aynı çıkabiliyorken, bazen bu durum birbirine yıl olarak yakın iki farklı yaş grubunda da görülebiliyor. Bununla birlikte, yaş olarak ilerlemiş ve doyuma ulaşma noktasına yaklaşmış olduğunu düşündüğümüz sporcuların, diğerlerine oranla isteksiz oldukları ve yeni alanlara girmekte kararsız oldukları düşünülebilir.

Sporcuların futbol yaşı ile beklenti anketi sorularının karşılaştırıldığı tabloda, “**Yerel-ulusal yazılı basında çalışmak**” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde 10-14 yıl futbol oynamış sporcular ile 21 yıl ve üzerinde futbol oynamış sporcular farklı şıkları işaretlemişlerdir. 10-14 yıl futbol oynamış sporcular, ilgili soruda **katılıyorum ve tamamen katılıyorum** şıklarını daha çok işaretlerken, 21 yıl ve üzerinde futbol oynamış sporcular, katılmıyorum şikkını daha çok işaretlemişlerdir. Bu durumun nedeni olarak 21 yıl ve üzerinde futbol oynayan sporcuların, kendi yaşlarını, yeni bir eğitim alarak başka bir mesleğe yönelmek için çok fazla bularak, bu cevaba yönelmiş oldukları düşünülebilir.

Çalışmamızı destekleyen benzer bir sonuç Hoffstetter CR. ve arkadaşlarının (1990) erken yaşta spora başlayan bireyler üzerinde yaptıkları çalışmada; ilköğretim 6-14 yaş, orta öğretim 15-18 yaş ve yükseköğretimde spora başlayanları incelemişlerdir. 15-18 yaş ve yükseköğretim görenlerin düzenli olarak yaptıkları egzersizle, sosyal öğrenme ve spor faaliyetlerinin sosyal yetkinlik beklentisiyle ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır (Hoffstetter CR. ve ark.1990). Benzer bir sonuca ulaşan Allison KR. ve arkadaşları(1999), Fiziksel aktiviteye katılımı cinsiyet, yaş gibi faktörlerin etken olduğunu vurgulayarak, fiziksel aktiviteye katılım ile sosyal yetkinlik beklentisi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu vurgulamışlardır(Allison KR. ve ark.1999).

Sporcuların futboldan edindiği yıllık kazanç ile beklenti anketi sorularının karşılaştırıldığı tabloda “**Fizyoterapist olmak**” sorusuna, 100.000 TL ve üstü yıllık kazanç sağlayan sporcular **tamamen katılıyorum** şeklinde yanıt verirken, 1.001-10.000 TL yıllık kazanç sağlayan sporcular ağırlıklı olarak **katılıyorum** şeklinde yanıt vermişlerdir. İlgili mesleğin ülkemizde son yıllarda ihtiyaca uygun olarak çok rağbet gören bir meslek olması ve elit düzeyde spor yapanlarca ihtiyacın daha

belirgin olarak bilinmesi, yüksek gelire sahip sporcular tarafından diğerlerine oranla daha cazip bulunmuş ve yanıtlar böyle verilmiştir, diyebiliriz. “**Spor salonu açmak**” sorusuna 20.001-50.000 TL arası yıllık kazanç sağlayan sporcular **kararsızım** şikkını daha çok işaretlerken, 1.001-10.000 TL yıllık kazanç sağlayan sporcular **katılmıyorum** şikkını daha fazla işaretlemişlerdir. Yüksek gelirli sporcuların kararsızlığının, düşük gelirli olan sporcuların ise konuya uzak bakmasının nedenini, ekonomik durum olarak düşünebiliriz.

Tabloda incelendiğinde, gelir farklılıklarının, görüş farklılıklarına neden olduğu düşünülebilir. Bu farklılıkların gelir yetersizliği ve yetersizliğe bağlı olarak oluşan isteksizlikler olduğu da düşünülebilir. Gelirin az olmasının yanında, fazla olmasının da farklılıklara olumlu ya da olumsuz etkilerinin olduğu tablo incelendiğinde düşünülebilmektedir. Gelirin yeterli olması durumunda genel olarak kararsız kalınması durumunu da düşünebileceğimiz bu tabloda, eğitim yetersizliği ya da ilgili alana olan uzaklık gibi nedenlerin etkili olduğunu düşünebiliriz. Genel olarak ise sporcuların yıllık kazançlarının, eğitim, alan dışı çalışma ve meslek ile ilgili hedefler oluşturma esnasında etkili olduğu düşünülebilir.

Saruhan(1996), atılgan davranış özelliği gösteren deneklerin çoğunluğunun alt sosyo-ekonomik düzeyden geldiğini, atılgan olmayan özellik gösteren denekler ile üst atılganlık seviyesindeki deneklerin çoğunluğunun ise üst sosyo-ekonomik düzeyden geldiğini tespit etmiştir(Saruhan, N. 1996).

Sporcuların eğitim durumu ile beklenti anketi sorularının karşılaştırıldığı tablo incelendiğinde, eğitimin yüksekliği ve düşüklüğü ile ilgili ayırt edici net farklılıklar bulunamamıştır. Bunun nedenini soru yetersizliği ya da bu konunun ayrıca incelenmesi gerekecek kadar geniş bir konu olması olarak da düşünebiliriz. Tabloda sorulan sorulara verilen yanıtlar arasında birçok soruda anlamlı farklar bulunması eğitime paralel yönde olumlu ve olumsuz sonuçlar gösterebildiği gibi, beklentiler söz konusu olduğunda bu durumun eğitimin etkisinin önüne geçebilir olduğunu düşünebiliriz.

Futbolu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentilerin, farklı boyutlarıyla genişletilerek araştırıldığı başka çalışmaların yapılması, beklentilere yönelik yeni çözümlerin üretilmesine katkı sağlayabilir.

Beklenti ile ilgili alt başlıkların ayrı ayrı birer çalışma konusu olarak incelenmesi, kaliteli sporcu yetiştirmek ve spor kalitesini artırmak amacına hizmet edebilir.

Son yıllarda Türk sporunda da gerçekleşen olumlu gelişmeler gerek kulüplerin çoğalmasına gerekse alt yapıya verilen önemin artmasına neden olmuştur. Bu gelişmeler sporcuların kulüplerinden beklentilerini ve spora olan maddi ve manevi bakış açılarını değiştirmiştir(İşçi E.2008).

Spor eğitiminde bilinçli yaklaşımlar sergilendiğinde ve refah düzeyini artırıcı maddi önlemler alındığında, sporcuların performans ve isteklilik ile başarı düzeylerinde olumlu gelişmeler olacağı düşünölebileceğinden, eğitim kurumlarının, donanımlarını artırarak sporcuları yetiştirmeleri önerilebilir.

6. KAYNAKLAR

1. AKGÜN N(1992) Egzersiz Fizyolojisi 4.Baskı Cilt 1 Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, s:179-189
2. ALLİSON KR, DWYER JJ ve MAKİN S(1999) Self-Efficacy And Participation In Vigorous Physical Activity By Highschool Students. Health Education&Behavior, s:1: 26.
3. ANONİM(1979) Beden Eğitimi ve Spor 4, 5 Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara
4. ANONİM(1990) Sporda Eğitim ve Öğretim Komisyon Raporu, Spor Şurası, Ankara
5. ARACI H(2001) Okullarda Beden Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s:26,32
6. ARMAĞAN İ(1982) Sporun Toplum Bilimsel Temelleri, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yayınları, İzmir, s:36
7. AYDIN N(1988) Futbol-1, Türk Spor Vakfı Yayınları, Ankara, s:3,7
8. BİÇER T(1987) Spor Turizm, Yüksek Lisans Tezi, İ. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s:56
9. ÇAM İ(2003) İlköğretim Okulları 11. Kademe(Yıldızlar)Türkiye Badminton Şampiyonasına Katılan Takımların Sportif Performans Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılması, Raket Sporları Sempozyumu, Kocaeli s:54

10. ÇOBANOĞLU Y(2000) Spor Sosyolojisine Giriş, Giriş Ders Kitabı, Celal Bayar Üniversitesi Yüksek Öğretim Vakfı, Manisa, s:43
11. DEMİR Ö, ACAR M. (1997) Sosyal Bilimler Sözlüğü, Vadi Yayınları, Ankara, s:15
12. DOĞAN CÜCELOĞLU(1992) İnsan ve Davranışı, Psikolojinin Temel Kavramları, Kavramları, Remzi Kitapevi 3.Basım, İstanbul, s:155
13. ERKAL ME(1986) Sosyolojik Açıdan Spor, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, s:68-87
14. ERKAL ME, GÜVEN Ö, AYAN D(1998) Sosyolojik Açıdan Spor, Genişletilmiş 3.Baskı, Der Yayınları, İstanbul, s:181,205-208
15. EROL M(1997) Amatör ve Profesyonel Futbolcularda Denetim Odağının Locus Of Control Yönetimi İle Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
16. FERAH A(1991) Futbolda Eğitim-Öğretim, Nehir Matbaası, Ankara, s:9
17. FİŞEK K(1980) Spor Yönetimi, Ankara S.B.F Yayınları, Ankara, s:350,361
18. GSGM(1994) Futbol Temel Çalışmaları, TFF Yayınları
19. GÜLER D(1996) Kayseri Bölgesinde Futbol Liglerine Katılan Spor Kulüplerine Çalışma Şartları ve Sporcu Kaynakları, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri Sağlık Bilimleri Enstitüsü, s:6,9

20. GÜVEN Ö(1999) Türklerde Spor Kültürü, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, s:14
21. HOFSTETTER CR, HOVELL MF ve SALLİS JF(1990) Social learning correlates of exercise self-efficacy: early experiences with physical activity, <http://www.sci.sdsu.edu/c-beach/abstarct>, 1990.
22. İKİZLER C H(2000) Sporda Sosyal Bilimler, Alfa Basım Yayım Dağıtım, Bursa, s:3,24, 119, 120, 122
23. İNAL A(1998) Futbolda Eğitim ve Öğretim, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s:79
24. İŞCİ E(2008) Amatör Voleybol Ligi, Büyük Erkekler ve Büyük Bayanlar Kategorisinde Mücadele Eden Sporcuların Kulüplerinden Beklentileri (Konya İli Örneği) Yüksek Lisans tez çalışması s:94.
25. JERE H, BRAVEN, H, HASKEL, L, WILLIAM, L(1994) Classification of Sports, Medicine and Science in Sports and Exercise, s:242-244
26. KAĞITÇIBAŞI Ç(1990) İnsan-Aile-Kültür, Remzi Kitapevi, İstanbul, s:62
27. KALAYCI Ş(2006) SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayınevi, Ankara, s:56.
28. KALERE ERSAN E(2003) Beden Eğitimi Ve Spor Bilimlerine Giriş, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s:59,60
29. KARAGÖZOĞLU C(2006)Sporda Psikolojik Destek, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s:82-83

30. KARASAR N(1994) Bilimsel Araştırma Yöntemi (6. Basım), Ankara s:74.
31. KETEN M(1974) Türkiye`de Spor, Ayyıldız Matbaası, Ankara, s:24
32. KETEN M(1992) Türkiye`de Spor, Polat Ofset, İstanbul, s:48
33. KILBAŞ S(2001) Rekreasyon, Alaca Yayınları, Adana, s:69
34. KILCIGİL E(1998) Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Bağırhan Yayinevi, Ankara, s:27, 35, 43, 92, 95
35. KOLUDAR S(1988) Futbolda Antrenörlük ve Eğitim-Öğretim İlkeleri, T.T.K. Basımevi, Ankara, s:15
36. KONTER E(2010) Sporda Stres ve Performans, Kuramlar ve Kontrol Etme Teknikleri, Bassaray Basımevi, İzmir, s:333
37. KONTER E(1997) Profesyonel Futbolcuların Yaş Gruplarının Durumluluk Kaygı Düzeyine Etkisi, 1.Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu, Mersin, s:81
38. ÖZTÜRK F(1996)Spor Bilimleri Sözlüğü, Türk Spor Vakfı Yayınları, Adana, s:4
39. ÖZTÜRK F(1998) Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Bağırhan Yayinevi, Ankara, s:112,113
40. ÖZBAYDAR S(1983) İnsan davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi, Altın Kitaplar, İstanbul, s:30

41. REILLY T(1993) Futbolun Fizyolojik Temelleri, Çeviri: AKGÜN N, Spor Hekimliği Dergisi, s:1, 26, 41-46.

42. RESMİ GAZETE(1983). Dernekler Kanunu.
<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/640.html> Erişim Tarihi:10.12.2011

43. SARUHAN N(1996) Ankara il merkezinde lise son sınıfa devam eden öğrencilerin atılganlıkları ile ana ve baba tutumları arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s:91-94.

44. SEZGİN M(2006) Ailelerin Çocuklarının Futbol Okullarına Gönderilme Sebeplerinin Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

45. SUNAY H, MÜNİROĞLU S,TANILKAN K(1998) Profesyonel Futbolcuların Spora Yönelme Nedenleri Ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma, V. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi 5-7 Kasım, Ankara.

46. SÜMER R(1990) Sporda Demokrasi 2, Şafak Matbaası, Ankara, s:21, 146, 147, 150

47. ŞAHİN H M(2002) Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü, Gaziantepspor Kulübü Spor Eğitim Yayınları, Ankara, s:30, 171,172

48. Taşkent N ve ŞAHİN A(2004). Celal Bayar Üniversitesi Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin İş Bulma Endişeleri ve Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi. 3. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 29-30 Nisan, Edirne.

49. TUCKER A M(1997) Common Soccer İnjuries, Diagnosis Treament and Rehabilitation, Sports Medicine,s:21-32
50. Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun(2009) <http://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/2009DK/TFF/TFF-Kurulus-ve-Gorev-Hakkinda-Kanun.pdf> Erişim Tarihi:8.12.2011
51. TÜRKMEN M(2005) Profesyonel Erkek İle Amatör Erkek Futbolcuların Başarılarının Başarı Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılması(İzmir-Manisa), Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, s:19
52. URARTU Ü(1987) Futbol(Teknik-Taktik-Kondisyon), İnkılap Kitapevi, İstanbul, s:5, 10, 12
53. YAMAN M, DUMAN S, HERGÜNER Ç(2001) Türkiye Ligindeki Müsabakalarda Voleybolcu, Hentbolcu ve Futbolcu Bayanlar Arasındaki Başarı Motivasyonu Farklılıkların Araştırılması, Eğitim Araştırmaları Dergisi, Sayı:25, s:102-107
54. YAYLA A, TUNÇ B, TOPSAKAL C, İPEK C, HAN ST, ÖZDEN G, MEMDUHOĞLU HB, ŞİMŞEK H, YILMAZ K, TAŞTAN M, BÜLBÜL T, KARAKOÇ T(2010) Eğitim Bilimlerine Giriş, Tegem Yayınevi, İstanbul s:2
55. YETİM AA(2006) Sosyoloji ve Spor, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s:66-163
56. YERLİSU T(1993) Amatör Sporlarda Sporcuların Ödüllendirilmeleri, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
57. YILDIZ D(1979) Türk Spor Tarihi, Eko Matbaası, İstanbul, s:286

58. YOLCU İ(1992) Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Yeri ve Önemi,
1.MEB Basım Evi, Ankara, s:69-72

59. ZORBA E(2001) Fiziksel Uygunluk, Başak Ofset, Ankara, s:2

7. EKLER

7.1. Anket

Amatör ve Profesyonel Futbolcuların Futbolu Bıraktıktan Sonraki İleriye Dönük Beklentileri Belirleme Anketi

Saygı değer Sporcu Arkadaşlar,

Bu çalışma ülkemizde aktif olarak futbol oynayan, amatör ve profesyonel futbolcuların, futbolu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentilerini belirlemeye yöneliktir.

Vereceğiniz cevaplar futbolcuların, futbolu bıraktıktan sonraki ileriye dönük beklentileri konusunda yapılacak araştırmanın anketini oluşturacaktır. Düşüncelerinizi samimi olarak yazmanız, araştırmanın objektif olmasını sağlayacaktır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Murat SARIKABAK

Kişisel Bilgiler : (Lütfen ilgili alanları X işareti ile işaretleyiniz.)

Takımınız Amatör Profesyonel.....

Medeni Durum Evli..... Bekar.....

Yaş 17 ve altı..... 17-21.... 22-26..... 27-31..... 32 ve üstü

Futbol Yaşı 1-4..... 5--9.... 10-14..... 15-20..... 21 ve üstü

Futboldan Edindiğiniz Yıllık Kazanç

()1000 TL ve altı ()1001-10000 ()10001-20000

()20001-50000 ()50001-100000 ()100000 TL ve üzeri

Eğitim Durumu

İlköğretim Ortaöğretim Ön lisans Lisans Master ve Doktora

.....

No	Beklenti	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1	Antrenör Olmak.					
2	Altyapı Da Antrenörlük Yapıp Yetenekli Gençleri Ülke Futboluna Kazandırmak.					
3	Teknik Direktör Olmak.					
4	Yurtdışında Antrenörlük İle İlgili Eğitim Almak.					
5	Profesyonel Spor Yöneticisi Olmak.					
6	Menajer Olmak.					
7	Fizyoterapist Olmak.					
8	Yerel-Ulusal Yazılı Basında Çalışmak.					
9	Yere-Ulusal Görsel Medyada Çalışmak.					
10	Amatör Bir Takım Sahibi Olmak, Gençleri Yetiştirip Onlara İmkânlar Sağlamak.					
11	Yaşamıma, Futbolun Daha Geniş İmkânlar Sağlayacağını Düşündüğüm İçin, Büyük Şehirlerde Devam Etmek.					
12	Futbol İle Beraber Eğitimime Devam Edip, Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak.					
13	Futbol İle Birlikte Eğitimime Devam Ederek, Başka Bir Alanda Kendimi Geliştirip, Futbol Yaşamımın Sonunda O Alanda Çalışmak.					
14	Akademik Kariyer Yapmak					

	Ve Üniversitelerde Futbol Eğitimine Katkı Yapmak.					
15	Yaş İlerlemiş Olsa Da, Eğitime Ve Kendimi Geliştirmeye Devam Etmek.					
16	Futbolda Oluşabilecek (Kulüp-Federasyon-Sporcu) Anlaşmazlıklarını Çözmek Üzere Hukuk Bürosu Açmak.					
17	Kendi İşimi Kurup Ticarete Atılmak İçin Gerekli Parayı Kazanmak.					
18	Kendi İşimi Kurup Yanımda Çalışacak Kişilerle Ülke Ekonomisine Katkıda Bulunmak.					
19	Futboldan Bir Beklentim Olmadığı İçin Bir Meslek Edinmek .					
20	Bir İşe Girip Yaşamımı Devam Ettirmek.					
21	Yurt Dışına Gidip Orada Serbest Çalışmak.					
22	Spor Salonu Açmak.					
23	Halı Saha Tesisi Açıp İşletmek.					
24	Spor Malzemeleri Üretip Satan Bir Ticaret Yapmak.					
25	Futbolda Temel Eğitim Verebilmek İçin Futbol Okulları Açmak.					
26	Futboldan Kazandığım Paralarla Yatırım Yaparak Geçimimi Sağlamak.					
27	Maddi Sorunlarımı Futbol Oynarken					

	Halledip Erken Yaşta Emekli Olmak.					
28	Küçük Bir Köy Ya Da Kasabaya Yerleşmek.					
29	Yardım Derneklerine Üye Olmak Ve Onlara Katkıda Bulunmak.					
30	Futboldan Uzak Bir Yaşantı Sürmek.					
31	Hobilerime Vakit Ayırmak (Bahçe-Balıkçılık-Diğer Branşlar-Televizyon-Güzel Sanatlar Vb) .					
32	Kendimi Dine Adamak.					

Questionnaire About Specifying The Prudential Anticipations of Amateur and Professional Soccers After Giving Up Football

Dear Sportmen,

This paper aims at specifying the prudential anticipations of amateur and professional footballers who are playing football actively in our country after giving up football.

The answers you will give are going to form the questionnaire of the survey that will be applied about the prudential anticipations of footballers after giving up football. Thoughts expressed frankly shall lead to an objective survey. Thank you for your contributions.

MURAK SARIKABAK

Personal Information: (Please mark X to the related gaps)

Team Amateur Professional....

Marital Status Married Single

Age 17 and under..... 17-21..... 22-26.... 27-31.... 32 and above....

Football Age 1-4.... 17-21.... 22-26.... 27-31.... 32 and above....

Yearly Income from Football

() 1000 TL and under () 1001-10000 () 10001-20000

() 20001-50000 () 50001-100000 () 100000 TL and above

Educational Status

Primary..... secondary.... two-year degree undergraduate..... M.A and Phd.....

No	Expectation	Full Agree	Agree	Undecided	Disagree	Full Disagree
1	To become a trainer					
2	To work in infrastructure as a trainer and lead skillful young footballers to contribute country football					
3	To become a head trainer					
4	To study training abroad					
5	To become a professional sports director					
6	To become a manager					
7	To become a physical therapist					
8	To work at local and national press media					
9	To work at local and national visual media					
10	To own an amateur team,bring up young footballers and provide them facilities					
11	to go on my life in a big city because I think football will provide many more facilities					
12	To go on my education in parallel with football and become a Physical Education Teacher					

13	By means of going on my education parallel with football, to improve myself in another field and to work in that field at the end of my football life					
14	To make an academic career and contribute to football education at universities					
15	In spite of getting older, to go on my education and improving myself					
16	To open a law office for resolving disputes that could arise from football (Club-Federation-Sportsman)					
17	To earn enough money to start my job and trade					
18	To establish my job and contribute to national economy with my employees					
19	To pursue a career since I don't expect anything material from football					
20	To earn my living by finding a job					
21	To go and work abroad freely					
22	To open a sport center					
23	To open a astro pitch and run it					
24	to trade by producing and selling sport equipments					

25	To open football training centers aiming at giving basic training in football					
26	To earn my living by investing the money I have earned from football					
27	To achieve retirement at an early age by dealing with monetary obstacles while I am playing football					
28	To settle in a small town or village					
29	To become a member of charity organizations and contribute to them					
30	To live far from football					
31	To spare time for my hobbies(garden-fishing-other things television-fine arts etc)					
32	To devote myself to religion					

ÖZGEÇMİŞ

Murat SARIKABAK, 02.05.1980'de Ankara'da doğdu. İlk ve lise öğrenimini Ankara'da yaptı. 2002 yılında Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna başladı. Aynı bölümden 2006 yılında mezun oldu.

1992-2001 yılları arasında aktif olarak futbol oynadı. Tenis, bocce ve dart antrenörlüğü bulunan Murat SARIKABAK, 2010 yılında Bartın Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak işe başladı.

Halen Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Araştırma Görevlisi olarak çalışmalarına devam etmektedir.